

PRESEKI

4
80

GLASILO TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA
DELA GOZDNEGA GOSPODARSTVA B L E D

SREČNO NOVO LETO

REZULTATI DEVETMESEČNEGA POSLOVANJA

Ko smo obravnavali devetmesečno obračune poslovanja v temeljnih organizacijah in v strokovnih službah smo oblikovali precej enotne zaključke o tem, da je bilo poslovanje v tem času relativno uspešno. Besedica relativno pomeni, da smo ugotavljali s finančnega gledišča, to je glede na doseženi dohodek in na njegovo razporeditev. Zadovoljni smo lahko z doseženim dohodkom in z višino sredstev, ki smo jih z začasnim obračunom namenili za poslovni sklad. To zadovoljstvo je bilo skoraj pri vseh delavcih, bolj deljeno pa je bilo zadovoljstvo glede razporejanja dohodka, predvsem na del za osebno porabo in na akumulacijo. Menimo, da je bilo naše poslovanje uspešno tudi zaradi tega, ker je povečanje dohodka pri nas v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta za 28,2 % višje in le za malenkost manjše kot je porast dohodka v gospodarstvu Slovenije - 31,2 %, medtem ko letos iz čistega dohodka namenjamo za poslovni sklad 2,3 krat več sredstev kot lani, gospodarstvo Slovenije pa le 1,8 krat več. Tudi glede teh podatkov je zadovoljstvo pri nas včasih deljeno, ker se še ne zavedamo vsi, da smo resolucijo o izvajanju srednjeročnega plana v letu 1980 in določila v njej glede razporejanja dohodka in oblikovanja sredstev za osebne dohodke dolžni upoštevati. Posebno še zaradi tega, ker jih doslej nekatere organizacije združenega dela in delovne skupnosti samoupravnih in družbenopolitičnih skupnosti niso upoštevale, pa zaradi tega niso bile "kaznovane" tako, kot je dogovorjeno.

Uspešnost poslovanja, kakršno izkazujemo z zneski doseženega dohodka in odstotki povečanja raznih kazalcev uspešnosti pa se spremenijo skoraj v neuspešnost našega dela, če upoštevamo dosežemo stopnjo razvrednotenja dinarja - inflacije.

Realno gledano, nismo letos dosegli nič več dohodka kot lani, če je uradno priznana taka stopnja inflacije, kot je stopnja povečanja dohodka. Če pa ta pojav

ocenjujemo razvojno, pomeni to stagnacijo - stopicanje na mestu, oziroma zaostajanje v razvoju. Z razvojem si vedno predstavljamo nekaj več ali pa vsaj nekaj boljšega in lepšega, nikakor pa ne ohranjanje že doseženega.

Res pa smo se pri delitvi dohodka in z začasno razporeditvijo čistega dohodka ravnali po sprejetih družbenih merilih in pri nominalni rasti posameznih sestavin dohodka bolj okrnili rast osebne in skupne porabe v temeljnih organizacijah v dobro rasti

akumulacije. Večjo stopnjo rasti kot znaša inflacija lahko ugotovimo tako v zbirni bilanci naših temeljnih organizacij, kot tudi v bilanci uspeha za gospodarstvo SR Slovenije.

Za boljšo predstavitev navedenih ugotovitev in realnih sprememb v reprodukciji navajamo strukturo celotnega prihodka I-IX/1979 in I-IX/1980 temeljnih organizacij GG Bled, I-IX/1980 za gospodarstvo SRS in I-VI/1980 za gozdno-gospodarske organizacije SRS.

Slavo od jeseni. Beli julijci že vabijo. - Foto GG

Preiskusno obratovanje nakladalnika. - Foto GG

	GG Bled		SRS		Gozdarstvo	
	I-IX/79	I-IX/80	I-IX/79	I-IX/80	I-VI/79	I-VI/80
1. Celotni prihodek	100	100	100	100	100	100
2. Porabljena sredstva	47,4	44,9	76,1	76,4	52,6	50,7
Od tega:						
- surovine in energ.	17,4	19,0	27,4	27,9	-	-
- storitve	21,2	17,8	9,4	9,6	-	-
- amortizacija	5,0	5,1	2,6	2,4	3,6	3,4
3. Dohodek	52,6	55,1	23,9	23,6	47,4	49,3
4. Del dohodka za:						
- skupno in spl. porabo	2,5	2,9	1,3	1,3	2,3	2,6
- obresti za kredite	0,7	0,6	1,4	1,5	-	-
- zavarovalne premije	0,8	0,8	0,3	0,3	-	-
- plačila za bančne storitve in den. promet	0,1	0,1	0,2	0,2	-	-
- amortizacija iznad minimalne	0,8	0,8	0,5	0,6	0,3	0,3
- druga plačila	12,8	12,9	0,6	0,7	-	-
- drugi določeni nameni	0,1	0,3	0,2	0,2	-	-
- čisti dohodek od tega:	29,5	31,4	17,1	16,9	30,4	30,5
5. Osební dohodki	20,6	18,6	12,1	11,0	18,9	18,4
6. Skupna poraba	3,5	3,4	1,9	1,8	3,4	3,5
7. Za poslovni sklad	4,3	8,1	2,6	3,5	5,0	7,1
8. Za rezervni sklad	1,1	1,3	0,5	0,5	1,0	1,1
9. Del dohodka za DSSS	4,2	4,3	2,3	2,1	3,5	3,4

Opomba: podatkov o celotni strukturi materialnih stroškov in o razporeditvi dohodka za gozdarstvo SR Slovenije nimamo.

Akumulacija skupaj	6,2	10,1	3,6	4,5	6,8	8,9
--------------------	-----	------	-----	-----	-----	-----

Struktura celotnega prihodka v gozdarstvu se precej razlikuje od strukture celotnega prihodka gospodarstva SR Slovenije. To je posledica neobračunavanja amortizacije gozdov. Kot je znano, se sredstva za obnavljanje gozdov oblikujejo iz dohodka kot prispevki za biološka vlaganja. Zaradi tega je delež dohodka-gozdarstvu precej večji kot v gospodarstvu kot celoti. Večje pa so tudi obveznosti iz dohodka pod postavko "druga plačila". Tudi delež osebnih dohodkov v celotnem prihodu je v gozdarstvu precej večji (okoli 18%) od povprečja SR Slovenije (11%). To ne pomeni, da je gozdarstvo delovno intenzivna panoga, ampak je le odraz primarne dejavnosti.

Različna struktura pa ni ovira, da ne bi v preglednici videli potrditev uvodoma navedenih dejstev:

ker je uradno priznana stopnja inflacije le za malenkost nižja kot je porast celotnega prihodka (za GG Bled 22,5%, za gospodarstvo SRS 33,2%) je realna vrednost dinarja po posameznih postavkah prikazane strukture prihodka v primerjanih obdobjih približno enaka.

tako za gozdarstvo kot za gospodarstvo SR Slovenije je vidno občutno znižanje deleža osebnih dohodkov v celotnem prihodu in s tem njihovo realno zniževanje in povečanje deleža sredstev za akumulacijo (del ČD za poslovni sklad, rezerve in del dohodka za amortizacijo po stopnjah iznad minimalnih) za skoraj 200% pri GG Bled in za 167% v gospodarstvu SR Slovenije, kar pomeni, da ta sredstva niso rasla samo nominalno, ampak tudi realno.

Iz preglednice je razvidno še neko dejstvo, ki pri nas in v gozdarstvu kot celoti, zmanjšuje finančno uspešnost poslovanja: vpliv naraščanja cen proizvodov na doseženi dohodek. Povprečne cene lesa so bile v devetih mesecih pri nas za 35,5% višje od doseženih cen v enakem obdobju preteklega leta, v gozdarstvu SR Slovenije pa za približno 34%. Le zaradi tega je pri Gozdnem gospodarstvu Bled delež dohodka na celoten prihodek porastel od 52,6 din na 55,1 din na vsakih 100 din doseženega prihodka, kljub zmanjšanju fizičnega obsega proizvodnje za 6 %, merjeno s količino prodanega lesa. Tudi v gozdarstvu SR Slovenije je v devetih mesecih fizični obseg proizvodnje manjši za 1,5 %, delež dohodka na celoten prihodek pa je za prvo polletje 1,9% višji. Za gospodarstvo SR Slovenije kot celoto pa imamo podatek, da je

fizični obseg proizvodnje za 2 % večji kot lani, delež dohodka na celoten prihodek pa je za 0,3 % manjši. Če soglašamo s trditvijo, da se je stvarna ekonomičnost proizvodnje gibala v gozdarstvu tako, kot v gospodarstvu RS Slovenije kot celoti, potem priznavamo, da gozdarske delovne organizacije letos dosegajo boljši uspeh predvsem zaradi večjega povečanja prodajnih cen, kot je povprečno povečanje cen pri proizvajalcih v Sloveniji.

Iz tega lahko sklepamo, da imajo gozdnogospodarske organizacije ugodnejši položaj na trgu in da morajo po zakonu o združenem delu več sredstev namenjati za akumulacijo. Podatki dokazujejo, da tako tudi ravnamo.

Iz tega lahko sklepamo, da imajo gozdnogospodarske organizaci-

je ugodnejši položaj na trgu in da morajo po zakonu o združenem delu več sredstev namenjati za akumulacijo. Podatki dokazujejo, da tako tudi ravnamo.

Primerjave navedenih podatkov ne zmanjšuje podatek, da se je pri nas celotni prihodek povečal le za 22,5 %, medtem ko se je povprečno povečal za 33,2 %. To odstopanje je pri nas posledica zmanjšane obsega dela TOZD Gozdno gradbeništvo. Ta temeljna organizacija je lani gradila velik objekt za tujega naročnika (cesta k jašku za Karavanški predor) in to predvsem s storitvami drugih. Ker je letos tudi materialnih stroškov (proizvodnih storitev) manj, je učinek manjšega povečanja celotnega prihodka izničen že pred ugotovitvijo dohodka.

Značilnosti letošnjega zbirnika periodičnih obračunov temeljnih organizacij GG Bled so:

- povečanje prodajnih cen za 35,5 %
- doseganje plana oddaje v višini 68,7 % letnega plana,
- 7.089 m³ manj oddanega lesa kot lani,
- zaostajanje rasti povprečnih osebnih dohodkov za porastom življenjskih stroškov,
- hitro povečevanje sredstev za akumulacijo in to predvsem na račun povečanih cen in združevanja rasti osebnih dohodkov.

Z doseganjem plana za letno dinamiko zaostaja predvsem TOK, ki je v tem obdobju oddal le 56,3 % z letnim planom predvidenih količin. Oddane količine lesa so razvidne iz tele preglednice:

TOZD ali OE	Oddaja skupaj		Hlodi-iglavci		Ostali iglavci		Hlodi bukve	
	m3	%	m3	%	m3	%	m3	%
A. Družbeni gozd								
Bohinj	33.032	77	20.119	76	8.691	76	1.102	85
Pokljuka	29.371	75	21.676	83	6.815	60	298	75
Jesenice	8.245	78	5.202	87	1.883	72	355	71
SKUPAJ	70.648	76	46.997	80	17.389	68	1.756	80
B. Zasebni gozd								
Bohinj	5.585	51	4.203	59	1.002	31	199	50
Pokljuka	4.851	55	3.533	61	1.007	39	121	30
Jesenice	8.194	47	6.362	57	1.545	31	146	13
Radovljica	12.414	69	8.846	79	2.703	55	419	26
SKUPAJ	31.044	56	22.943	65	6.257	40	885	25
Skupaj GG Bled	101.692	69%	69.940	74%	23.646	58%	2.640	46%

Manjša oddaja kot lani in posledica nedoseganja plana pri TOK, ter predvsem manjša oddaja lesa v TOZD Gozdarstvo Bohinj in TOZD Gozdarstvo Jesenice. Ti dve temeljni organizaciji sta bili lani po devetih mesecih precej nad dinamiko, letos pa poteka oddaja približno po dinamiki.

V bitki za doseganje letnega plana ali pri TOK-u za približevanje lanskemu dosežku (90% plana), se je pojavila že nepričakovana težava in sicer izredno zgodnja zima in slabo vreme ob koncu oktobra in v prvi polovici novembra. Izpadi bodo večji, kot smo jih ugotavljali pri obravnavanju devetmesečnih obračunov in lahko pričakujemo ob koncu leta manj ugodne dohodkovne re-

zultate, kot smo jih izračunali za devetmesečno obdobje.

Po devetih mesecih izkazuje najslabši poslovni uspeh TOZD Avtoprevoznništvo. Razlogov za to je več, predvsem so to objektivni:

- zmanjšan obseg oddaje lesa je imel za posledico manjše potrebe po prevozihi,
- zaradi prizadevanja po stalni zaposlitvi kamionov in deloma tudi zaradi večjih potreb po sprotne odvozu lesa s posameznih delovišč, se je čas nakladanja in čakanja vozil podaljšal preko normalnega.
- zaradi predpisanih cen v prvem polletju se je pri prevo-

zih za druge premalo zaslužilo,

- ugodnejših aranžmajev pri prevozihi za druge ni bilo mogoče sklepati, ker je TOZD Gozdarstvo zahteval, da so bili kamioni oddani le tako, da bi jih bilo mogoče vedno angažirati doma,
- zaradi odhoda delavcev iz delavnice in zaradi nadomeščanja odsotnosti voznikov kamionov z delavci iz delavnice je tudi obseg dela v delavnici precej pod planom,
- podražitve goriva, repromateriala in rezervnih delov se najbolj odražajo prav v tem TOZD-u.

Slabši poslovni uspeh dosega TOZD Avtoprevoznništvo tudi za-

radi spremembe v sestavi voz-nega parka. Načelo ekonomično-sti zahteva, da stroji velikih zmoglosti in velike vrednosti ob-ratujejo dalj časa kot manjši in cenejši. Tendence so pa pri nas ravno obratne - dnevna in letna zaposlitev vozil se skrajšuje. Ta činitelj pri spreminjanju vrste vozil premalo upoštevamo, kar se nam tudi maščuje.

Podatki o posameznih kategori-jah dohodka in čistega dohodka za temeljne organizacije lahko vidite v posebni preglednici. Tam je tudi podana primerjava s pla-nom in z dosežki v enakem ob-dobju preteklega leta. V drugi tabeli so podatki o številu zapo-slenih delavcev, o delovnem ča-su in o obračunanih osebnih do-hodkih pred poračunom za nazaj po sklepih samoupravnih organov s potrebnimi primerjavami. Po-račun za naknadno izplačilo oseb-nih dohodkov v višini 3,5% od že obračunanih v tabeli tako ni za-jet.

Do poračuna je bilo obračunanih 57.246.832 din osebnih dohodkov, kar je 73,0% letnega plana in za 10,4% več kot v enakem obdobju preteklega leta, od tega v breme čistega dohodka 55.601.401 din, razlikapa v breme obratnih sred-stev za osebne dohodke, ki so vkalkulirani v nedokončani proiz-vodnji. Po sklepih delavskih sve-tov je bilo naknadno obračunanih (in v mesecu novembru izplača-nih) skupaj 1.926.707 din oseb-nih dohodkov. Tako obračunani o-sebni dohodki znašajo za pretek-lo obdobje 75,4% planiranih za leto 1980 in so za 14,1% večji od obračunanih osebnih dohodkov za enako obdobje v preteklem letu.

Povprečni osebni dohodki na za-poslenega delavca so porasli bolj kot skupni osebni dohodki zaradi tega, ker je število zaposlenih za 6,3% manjše v primerjavi s prejš-njim letom. Po poračunu znaša-jó povprečni mesečni bruto oseb-ni dohodki na zaposlenega (za 182 ur mesečno) din 13.811,00, kar je za 20,4% več kot v enakem ob-dobju lani. Povprečni neto oseb-ni dohodki na delavca znašajo din 9.781,00 mesečno.

Po že omenjeni resoluciji in po družbenem dogovoru o razpore-janju dohodka bi glede na doseže -

no povečanje dohodka osebni do-hodki lahko porasli za 17%. Se-veda, če ne bi dosegali del do-hodka zaradi ugodnejših pogojev pri prodaji. Dejansko povečanje mase osebnih dohodkov je za 2,9% pod to gornjo mejo. Ker smo sprejeli za naslednje mesece po-večanje vrednosti točke na 0,32 din, bodo mesečni osebni dohod-ki v teh mesecih za 15,2% večji od povprečnih mesečnih dohodkov v obratovanih devetih mesecih. To pomeni, da bo pri takem poveče-vanju osebnih dohodkov ob koncu leta povečanje osebnih dohodkov še za 3,8%. Skupaj 17,8%, kar za 0,9% presega dovoljeno maso.

Zavedati se moramo, da bomo za zadnji mesec letošnjega leta lahko obračunali osebne dohodke po vrednosti točke 0,32 din le v primeru, če bo ob koncu leta do-seženi dohodek vsaj za 30% viš-ji od lanskega (sedaj je 28,2%). Če zaradi kakršnih koli okoliščin tega ne bo mogoče doseči, bomo osebne dohodke za mesec decem-ber morali znižati.

Povprečni osebni dohodki bi bili ob izplačevanju osebnih dohodkov po vrednosti točke 0,32 din za dobrih 24% višji od lanskim. Ta-ka višina pomeni zmanjševanje osebnih dohodkov najmanj za 3%. Pričakovana stopnja porasta živ-

- del čistega dohodka za rezervni sklad	3.981.515,00 din
- del čistega dohodka za poslovni sklad	24.914.626,00 din
- del čistega dohodka za SSP	6.988.422,00 din
- neporabljena biološka amortizacija	5.550.732,00 din
- del dohodka po čl. 12 zakona o gozdovih	<u>8.931.789,00 din</u>
S k u p a j	50.367.084,00 din
- združevanje iz ČD med letom (cca)	<u>-5.100.000,00 din</u>
V s e g a	45.267.084,00 din

Dejansko prosta sredstva na ži-ro računu znašajo 10.326.442 din, kar je približno toliko denarja, kolikor smo ga nameravali letos porabiti pri gradnji mehanizira-nega skladišča.

Za zaključek lahko ugotovimo, da smo z delom in poslovnim uspe-hom lahko zadovoljni, da pa mo-ramo razne ugodne kazalce os-vetliti tudi z stalnim razvredno-tenjem denarja. Kadar ocenjuje-mo poslovne obračune, bi mora-li pomisliti tudi na to, da bi bi-

ljenjskih stroškov je po ocenah strokovnih služb izvršnega sveta SR Slovenije iz meseca novembra 27 %, realno zmanjšanje osebnih dohodkov pa za 7 %.

Že uvodoma smo povedali, da je začasna delitev dohodka za devet mesecev opravljena v korist a-kumulacije. Vsa sredstva za a-kumulacijo (del ČD za poslovni in rezervni sklad in povečana amor-tizacija) znaša v tem obdobju din 31.299.881 ali enkrat več kot la-ni. Sredstva akumulacije nam bo-do v prihodnjem letu zelo práv prišla. Zvedeli smo, da za grad-njo mehaniziranega skladišča na Rečici ne bomo dobili bančnega kredita in bomo tako morali de-la v prihodnjem letu financirati iz lastnih in združenih sredstev (LIP Bled).

Ob periodičnem obračunu smo u-gotovili tudi precej visoko stopnjo likvidnosti. Na vseh žiro računih in v blagajnah je bilo 26.116.723 din, za 29.476.803 din pa smo imeli avaliranih menic. Skupaj likvidnih sredstev din 55.593.526. To so sicer precejšnja sredstva, toda visoko stopnjo likvidnosti bo-mo lahko pravilno ocenili, če bomo našli oblikovana sredst-va, ki jih med letom lahko upo-rabljamo le za obratna sredstva. Ti pa so:

li rezultati še mnogo boljši, če bi bolj vestno delali in če bi se še bolj prizadevali, da bi bili stroški pri vseh delih še manjši.

Jože Legat

Škot sreča Skota, ki nese toalet-ni papir.

"Kaj, taka potrata, ti uporab-ljaš toaletni papir?"

"Kje pa, iz čistilnice ga nesem".

GOZDNO GOSPODARSTVO BLEJ

FINANČNI PREGLED POSLOVANJA TEMELJNIH ORGANIZACIJ GG BLEJ V ČASU OD I. - IX. 1980

TOZD	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	Gradbeništvo	Avtoprevoz.	TOK	DS SS	GG Bled	1979
Planirani obseg dela (m3 - tkm)	43.000	39.300	10.600	-	3.252.850	55.100	-	148.000	149.800
Opravljenost I-IX/80	33.032	29.370	8.244	-	3.244.663	31.044	-	101.692	108.781
Doseganje plana v %	76,8 %	74,7 %	77,8 %	-	99,7 %	56,3 %	-	68,7 %	72,6 %
Nedokončana proizvodnja 1.1.80(m3,din)	10.630 m3	5.195 m3	4.267 m3	15.405 din	184.216 din	2.547 m3	-	22.639 m3	22.639
Nedokončana proizv. 30.09.80	13.389 m3	8.390 m3	5.071 m3	168.523 din	566.501 din	1.170 m3	-	28.020 m3	23.926
Vrednost nedokon. proizvodnje /din/	1.853.975	1.451.470	977.537	186.523	566.501	992.546	-	6.028.552	3.937.094
Planirani celotni prihodek	85.082.800	74.950.000	28.456.300	45.837.000	44.281.100	108.733.400	18.385.100	405.725.700	336.091.000
Doseženi celotni prih. I-IX/80	70.447.367	62.090.180	23.226.951	38.454.506	31.206.864	70.405.898	13.352.751	309.186.517	252.477.311
Doseganje plana v %	82,8 %	82,8 %	81,6 %	83,9 %	70,5 %	64,8 %	72,6 %	76,2 %	75,1 %
Doseženi cel. prihodek I-IX/79	57.173.743	45.604.412	22.153.419	38.296.984	26.784.370	51.148.199	11.316.184	252.477.311	-
Planirani materialni stroški	29.654.300	25.839.600	8.027.800	22.439.500	25.643.600	77.832.100	5.473.100	194.910.600	174.490.600
Doseženi materialni stroški	21.339.909	21.262.724	7.082.286	16.919.264	19.178.180	49.070.972	3.925.136	138.778.471	119.597.401
Od tega amortizacija	4.751.859	2.902.758	1.204.996	1.481.614	3.341.499	1.521.151	616.525	15.820.402	-
Doseganje plana v %	72,0 %	82,3 %	88,2 %	78,4 %	74,9 %	63,0 %	71,7 %	71,2 %	68,5 %
Materialni stroški I-IX/79	19.800.723	17.225.749	6.453.337	21.324.736	16.092.541	35.247.097	3.453.218	119.597.401	-
Planirani dohodek za leto 1980	55.428.500	49.110.400	20.428.500	23.397.500	18.637.500	30.901.300	12.911.400	210.815.600	161.600.400
Doseženi dohodek	49.107.458	40.827.456	16.144.665	21.535.242	12.028.683	21.334.926	9.427.615	170.406.045	132.879.910
Doseganje plana v %	88,6 %	83,1 %	79,0 %	92,0 %	64,5 %	69,0 %	73,0 %	80,8 %	82,2 %
Doseženi dohodek I-IX/79	37.373.020	28.378.662	15.700.082	16.972.248	10.691.829	15.901.102	7.862.967	132.879.910	-
Dohodek I-IX/80 : I-IX/79 v %	131,4 %	143,9 %	102,8 %	126,9 %	112,5 %	134,2 %	119,9 %	128,2 %	-
Del dohodka za skupne potrebe	2.047.210	1.587.552	612.919	1.149.443	654.961	486.958	212.831	6.751.874	4.943.667
Del dohodka za spl. potrebe	765.668	523.645	210.668	527.573	138.800	142.534	-	2.308.885	1.422.507
Prispevki za biološko amortiz.	7.742.821	6.868.706	1.595.844	-	-	5.974.726	-	22.181.804	18.566.622
Prispevek za DSSS	3.723.222	3.321.688	1.418.021	1.066.403	1.149.949	2.602.110	-	12.885.393	10.593.958
Del. doh. za izravnavo pog.	3.199.546	2.177.895	-	-	-	-	-	5.377.441	5.782.157
Skupne obveznosti iz dohodka	25.004.939	20.689.275	5.621.977	4.735.095	4.462.989	12.007.300	833.591	73.355.166	52.333.524
Planirani ČD	26.197.900	25.644.000	13.389.100	17.598.900	11.967.600	12.895.100	12.072.800	119.765.400	90.784.800
Doseženi ČK I-IX. 1980	24.102.519	20.138.181	10.522.688	16.800.148	7.565.694	9.327.626	8.594.024	97.050.880	80.546.386
% doseganja plana	92,0 %	78,5 %	78,6 %	95,5 %	63,2 %	72,3 %	71,2 %	81,0 %	88,7 %
Doseženi ČD I-IX. 1979	19.706.338	15.725.282	10.825.428	13.007.459	7.286.613	6.580.464	7.414.802	80.546.386	-
ČD I-IX/80 : I-IX/79	122,3 %	128,1 %	97,2 %	129,2 %	103,8 %	141,7 %	115,9 %	120,5 %	-
Del ČD za akontacijo OD	10.128.746	11.159.292	6.309.060	7.487.525	6.227.807	7.112.888	7.176.086	55.601.403	49.680.687
Del ČD za stanovanjsko gradnjo	682.972	736.043	422.045	484.865	399.440	455.094	457.788	3.638.248	3.153.904
Ostane ČD	13.290.801	8.242.846	3.791.580	8.827.758	938.447	1.759.644	960.150	37.811.229	27.611.789

GOZDNO GOSPODARSTVO BLED

ANALITIČNI PODATKI O DELOVNEM ČASU IN OSEBNIH DOHODKIH ZA ČAS OD I. - IX. 1980

	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	Gradbena	Avtoprevoz.	TOK	DS SS	GG Bled	I-IX/79
Število delavcev po planu	93	105	65	71	55	60	64	513	562
Število delavcev iz obračunanih ur	87	97	61	67	55	56	54	476	508
Planirano število delovnih ur	220.511	234.212	149.333	169.902	132.843	140.174	138.388	1.185.363	1.234.106
Obračunane delovne ure I-IX/80	142.304	158.802	99.358	109.907	89.918	91.399	88.119	779.807	826.276
Doseganje planiranih ur v %	64,5 %	67,8 %	66,5 %	64,7 %	67,7 %	65,2 %	63,7 %	65,8 %	67,0 %
Obraču delovnih ur I-IX. 1979	144.180	169.287	107.202	120.197	97.247	89.401	98.762	826.276	-
Obračunane ure za dele po času	49.259	57.536	44.101	27.214	45.971	53.832	74.803	352.716	371.983
Obračunane ure za dele po učinku	58.874	64.394	35.187	61.035	30.082	21.133	-	270.705	287.854
Bolezni do 30 dni	8.192	7.080	5.072	2.128	2.436	2.128	2.316	29.352	29.071
Zastoji - slabo vreme	6.287	7.796	3.167	4.201	1.081	2.214	-	24.473	38.980
Druga nadomestila	19.140	20.676	10.967	13.521	10.180	11.232	10.776	96.492	98.338
Bolezni nad 30 dni	8.716	6.092	2.880	3.548	2.872	2.832	5.240	32.180	32.322
Delež učinkovitih ur v vseh urah	76,0 %	76,8 %	79,8 %	80,3 %	84,6 %	82,0 %	84,9 %	79,9 %	80,2 %
Delež učinkovitih ur I-IX.1979	76,6 %	74,4 %	79,1 %	82,6 %	84,6 %	81,8 %	85,0 %	80,2 %	-
Planirani OD za leto 1980	14.005.000	15.460.000	9.350.000	10.510.000	8.813.000	10.022.000	10.293.400	78.453.400	69.652.500
Obračunani OD I-IX/80	10.869.924	11.618.428	6.718.077	7.556.909	6.249.539	7.085.107	7.148.848	57.246.832	51.846.862
Doseganje plana v %	77,6 %	75,2 %	71,9 %	71,9 %	70,9 %	70,7 %	69,5 %	73,0 %	74,4 %
Obračunani OD I-IX/79	9.215.474	10.494.250	6.430.943	7.020.211	6.063.733	5.956.608	6.665.643	51.846.862	-
Povečanje OD I-IX/79 v %	118,0 %	110,7 %	104,5 %	107,6 %	103,1 %	118,9 %	107,2 %	110,4 %	-
Povečanje dohodka I-IX/80 : I-IX/79	131,4 %	143,9 %	102,8 %	126,9 %	112,5 %	134,2 %	-	128,8 %	-
Povprečje bruto OD po planu	11.559	12.014	11.395	11.258	12.074	13.012	13.537	12.046	10.271
Povprečje bruto OD I-IX/80	13.902	13.316	12.306	12.514	12.649	14.108	14.765	13.361	11.420
Povprečje OD glede na plan	120,3 %	110,8 %	108,0 %	111,2 %	104,8 %	108,4 %	109,1 %	110,9 %	106,5 %
Doseženi povprečni OD glede I-IX/79	119,5 %	118,0 %	112,7 %	117,7 %	111,5 %	116,3 %	120,2 %	117,0 %	-
Povprečni bruto OD I-XII/79	11.936	11.297	10.778	10.644	11.332	12.182	12.386	11.474	-
Poveč. OD I-IX/80 : I-XII/79	116,5 %	117,9 %	114,2 %	117,7 %	111,6 %	115,8 %	119,2 %	116,4 %	-
Povprečje neto OD I-IX/79 ^x	9.938	9.472	8.831	8.792	8.869	9.947	10.357	9.463	7.665

^xNadomestila za bolovanje do 30 dni niso upoštevana.

Bled, 22. 10. 1980

SREDNJEROČNI PLAN 1981-1985

Izteka se zadnje leto petletnega obdobja 1976-1980. Potrebno je napraviti načrt za novo srednjeročno obdobje. V Zakonu o planiranju je predvideno, da mora vsaka temeljna organizacija, delovna organizacija itd. izdelovati letne, srednjeročne in dolgoročne plane svojega gospodarjenja. Srednjeročni plani so osnova za izdelavo letnih planov. Pristop k izdelavi srednjeročnega plana naslednjega obdobja sloni na temeljiti analizi o poslovanju in izpolnjevanju planskih obvez v preteklem petletnem obdobju.

Stranovna osnova za izdelavo srednjeročnih planov v gozdarstvu so potrjeni in veljavni gozdnogospodarski načrti enot.

Pri izdelavi srednjeročnih načrtov temeljnih organizacij in delovne organizacije v gozdarstvu je potrebno, poleg splošnih načel, ki jih predpisuje zakon o planiranju, upoštevati tudi specifičnosti gozdarstva, ki so opredeljene v Zakonu o gozdovih.

Gozdovi so dobrina splošnega družbenega pomena. Družba je zaupala vse gozdove ne glede na lastništvo v gospodarjenje gozdnogospodarskim organizacijam. Z gozdovi morajo slednje gospodariti tako, da bo trajno zagotovljeno vzdrževanje in jačanje splošnih družbeno koristnih funkcij gozdov in jačanje gozda kot proizvodnega potenciala. Navedeno predstavlja odgovorne naloge, ki jih mora izpolnjevati delovna organizacija, ki gospodari z gozdovi. Srednjeročni plani pa morajo biti sestavljeni tako, da bodo navedene splošno koristne funkcije in ostale koristi gozdov trajno zagotovljene in zajete v določila srednjeročnih planov.

Les je materialni proizvod gozdov, kateri je najbolj razumljiv vsakemu človeku, vendar pa predstavlja v primerjavi z ostalimi koristmi, ki jih zagotavljajo gozdovi, le manjši del. Moramo se zavedati dejstva, da se samo s prodajo lesa ustvarijo finančna sredstva, s katerimi je potrebno poleg proizvodnih stroškov lesa zagotavljati in jačati tudi vse ostale koristi gozdov, ki so name-

Narava se pripravlja na zimsko spanje.

Foto GG

Alergija traktorista na naftno krizo.

- Foto GG

njene celotni družbi. Gozdarstvo se mora samo financirati, čeprav imajo od njega koristi tudi ostale družbene in gospodarske dejavnosti.

V današnjem pomanjkanju surovinskih virov predstavlja les surovino posebne kvalitete. Ostali surovinski viri so izčrpljivi, les pa predstavlja ob pravilnem gos-

podarjenju z gozdovi trajen, enakomeren vir lesne surovine.

Vse navedene značilnosti gozdarstva je potrebno upoštevati pri sestavljanju planov za bodoče petletno obdobje.

Na osnovi analize poslovanja gozdarstva v petletnem obdobju 1976-1980 in gozdnogospodarskih na-

črtov enot so bile izdelane smernice in temelji srednjeročnega plana 81085. Smernice in temelji plana so bili obravnavani na zborih delavcev in delavskih svetih temeljnih organizacij. Na samoupravnih organih so bili ob-

ravnjavani tudi elementi planov SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje.

Na teh osnovah so bili izračunani proizvodno finančni plani po temeljnih organizacijah za vsako

leto srednjeročnega obdobja. Izračuni so pokazali podatke, s katerimi sredstvi za vlaganja je možno računati v bodočem obdobju.

Fizični in finančni obseg temeljev plana je sledeč:

GOZDNA PROIZVODNJA (povprečno letno 81-85)

Gojitvena dela

Družbeni gozdovi

Povprečno letno v ha

Vrsta del	Bohinj	TOZD gozdarstvo			Skupaj
		Pokljuka	Jesenice		
Izpolnjevanje	12,00	16,00	7,00		35,00
Startno gnojenje	12,00	16,00	7,00		35,00
Priprava tal	1,50	4,00	1,50		7,00
Obnova skupaj	25,50	36,00	15,50		77,00
Obžetev	48,00	64,00	28,00		140,00
Čiščenje	224,00	184,00	77,00		485,00
1. redčenje	110,00	98,00	32,00		240,00
Obžagovanje	8,00	22,00	2,00		32,00
Priprava sest.	4,00	6,00	-		10,00
Nega skupaj	394,00	374,00	139,00		907,00

Osnova za plan so gojitvena vlaganja po načrtih gospodarskih enot.

Zasebni gozdovi

Vrsta del	Bohinj	TOK organizacijska enota			Skupaj
		Pokljuka	Jesenice	Radovljica	
Izpopolnjevanje	9,00	6,00	10,00	24,00	49,00
Startno gnojenje	9,00	6,00	10,00	26,00	51,00
Priprava tal	2,00	2,00	5,00	11,00	20,00
Obnova skupaj	20,00	14,00	25,00	54,00	120,00
Premena	0,50	1,50	1,50	8,50	12,00
Obžetev	36,00	24,00	40,00	96,00	196,00
Čiščenje	39,00	46,00	92,00	95,00	272,00
1. redčenje	9,00	9,00	30,00	32,00	80,00
2. redčenje	6,00	6,00	39,00	24,00	75,00
Nega skupaj	90,00	85,00	201,00	247,00	623,00

Osnova za plan so gojitvena vlaganja po gospodarskih načrtih enot.

SREDNJEROČNI PLAN 1981-1985

Posek

I. Družbeni gozdovi:

v bruto m3

TOZD gozdarstvo	iglavci	listavci	skupaj
Bohinj	41.800	6.050	47.850
Pokljuka	43.970	2.230	46.200
Jesenice	10.100	2.250	12.350
Skupaj družbeni	95.870	10.530	106.400

Osnova za plan so gozdnogospodarski načrti enot.

II. Zasebni gozdovi:

v bruto m3

TOK o.e.	iglavci	listavci	skupaj
Bohinj	15.560	3.900	19.460
Pokljuka	10.920	3.050	13.970
Jesenice	24.430	8.040	32.470
Radovljica	25.020	8.380	33.400
Skupaj zasebni	75.930	23.370	99.300
Skupaj OZD GG Bled	171.800	33.900	205.700

Blagovna proizvodnja

V ntto m3

Sortimenti	povprečno letno 81 - 85			leto 1985
	družbeni	zasebni	skupaj	
Iglavci				
Hlodi R	3.000	-	3.000	3.000
Hlodi za žago	54.500	37.000	91.500	93.000
Cel. les	9.100	10.500	19.600	21.000
Jamski les	300	-	300	300
Drogi	3.200	-	3.200	3.200
Ost. tehn. les	7.200	4.400	11.600	12.100
Tramiči	5.100	900	6.000	6.100
Skupaj	82.400	52.800	135.200	138.700
Listavci				
Hlodi za žago	2.600	4.300	6.900	7.600
Jamski les bu	700	-	700	700
Les za plošče	1.100	600	1.700	2.100
Drva	4.900	-	4.900	4.900
Skupaj	9.300	4.900	14.200	15.300
VSE SKUPAJ	90.700	57.700	149.400	154.000

Učitelj: "Janezek in Mihec, ta-
voj k ravnatelju!"

Ravnatelj: "Oba imata iste napa-
ke v šolski nalogi, kdo od vaju
je prepisoval?"

Janez: "Tovariš ravnatelj, nobe-
den od naju - imava le istega u-
čitelja".

Lojzek je bil pri teti, ki je hra-
nila psa s polento.

Čez nekaj dni jo je dobil tudi
Lojzek za kosilo.

Pa je bil fantek na moč užaljen
in je zajokal.

"Ne, ne bom jedel polente, po-
lenta je za pša."

Mož ženi: "Ciganka mi je "šlo-
gala", da me varaš".

Žena: "Koliko pa si ji plačal za
to?"

Mož: "Sto dinarjev".

Žena: "Osel, jaz bi ti to zastonj
povedala."

GRADNJA GOZDNIH CEST

Za realizacijo predvidenega obsega blagovne proizvodnje gozdnih sortimentov in za normalno gospodarjenje z gozdovi na Blejskem gozdnogospodarskem območju se predvideva sledeč obseg vlaganj v gradnjo gozdnih cest:

Skupaj - letno

Družbeni gozdovi	12 km
Zasebni gozdovi	12 km
Skupaj - letno	24 km

Po temeljnih organizacijah - v km

	letno	5 let
TOZD gozdarstvo BOHINJ	4	20
TOZD gozdarstvo POKLJUKA	4	20
TOZD gozdarstvo JESENICE	4	20
TOK	12	60
Skupaj	24	120

Za planirani obseg vlaganj v gr. gozdnih cest bo potrebno letno zagotoviti po cenah leta 1980 - 24 km x 1.100.000 din = 26.400.000.- din.

MEHANIZACIJA

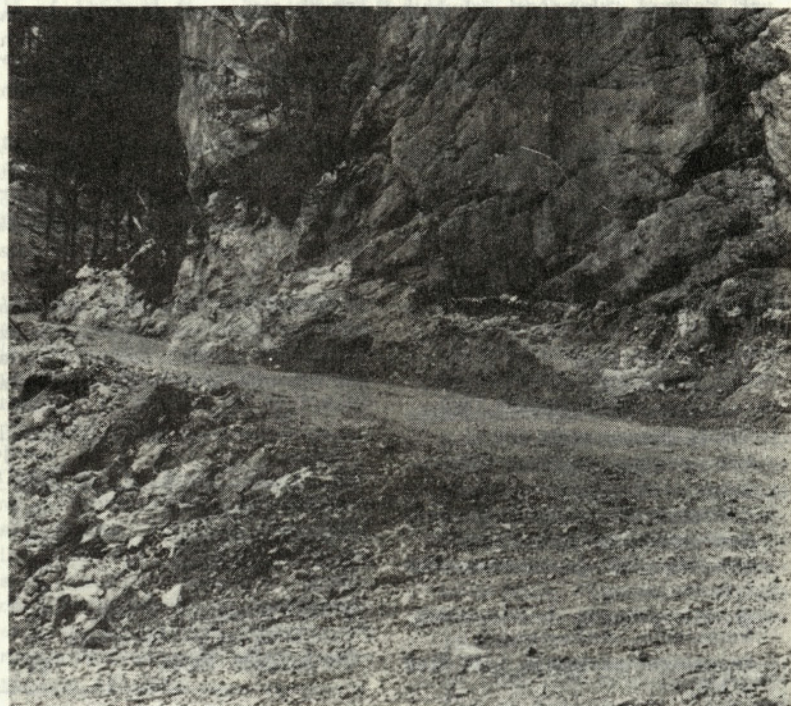
Za nadomestilo obstoječe mehanizacije in nabavo novih strojev za uvajanje sodobne tehnologije je potrebno nabaviti:

GOZDNA MEHANIZACIJA za obdobje 1981 - 1985

Mehanizacija	TOZD Bohinj	TOZD Pokljuka	TOZD Jesenice	TOK	Skupaj
Zgibni traktorji	1	3	-	1	5
Goseničarji	3	3	2	2	10
Traktorji kolesarji	1	1	1	2	5
Žični izvleki (URUS)	2	1	1	1	5

GRADBENA MEHANIZACIJA za obdobje 1981 - 1985

Vrtalne lafete	2 kom
Bager	2 kom
Buldožer	4 kom

Izvedba serpentine v skalnatem terenu. - Foto GG

Traktoristi merijo svoje spretnosti na Jelovici. - Foto GG

Kamioni za gr. material 2 kom 3 kom

MEHANIZIRANO LESNO SKLADISČE REČICA - po programu bo dograjeno v letu 1981

KOTLOVNICA

za požiganje lubja - sofinanciranje z LIP Bled na TO Tomaž Godec, nosilec sofinanciranja investicije TOZD Gozdarstvo Bohinj. V kotlovnici se bo požigalo lubje iz obeh skladišč Bohinja in Rečice.

PREVOZNE KAPACITETE - KAMIONI letno za obdobje 1981 - 1985

Kamioni za prevoz lesa 2 kom 10 kom

AOP

pri delovni skupnosti skupnih služb je predvideno moderniziranje računalniške opreme, za kar se predvideva znesek din 6,000.000,00 din.

Sredstva za vlaganje v gradnjo gozdnih cest, nabavo mehanizacije, gradnjo CMS Rečica, kotlovnice in opreme AOP se bodo formirala iz združevanja sredstev na nivoju delovne organizacije in sicer:

- lastna sredstva
- amortizacija
- sredstva za razširitev materiala osnove dela
- združevanje sredstev uporabnikov lesa (gozdne ceste)
- združevanje sredstev gozdnih posestnikov (gozdne ceste)
- posojilo SIS gozdarstva SRS (gozdne ceste)
- bančna posojila (ceste, CMS, kotlovnica, mehanizacija)
- soudeležba partnerja LIP Bled (CMS)

TOZD Pokljuka	3 stanovanja
TOZD Jesenice	2 stanovanji
TOK	3 stanovanja
TOZD Avtoprev. in meh. delavnica	2 stanovanji
TOZD Gozdno gradbeništvo	3 stanovanja
DSSS	2 stanovanji
Skupaj	18 stanovanj

V obstoječih delavskih stanovanjih se bodo dopolnjevali in izboljševali bivalni pogoji z nabavo opreme in rednim vzdrževa-

njem ter delno rekonstrukcijo objektov.

KADROVSKA POLITIKA

Upoštevajoč proizvodni program v petletnem obdobju 1981-1985, povečevanje produktivnosti dela ter uvajanje sodobne tehnologije, povečevanje kvalifikacijske strukture delavcev in povečane potrebe zaradi večanja obsega podružbljene proizvodnje v zasebnem gozdu, je predvideno sledenče število delavcev:

TOZD	Stanje 31/12-1978	Predvideno 31/12-1980	Predvideno 31/12-1985
TOZD Bohinj	94	96	98
TOZD Pokljuka	105	105	107
TOZD Jesenice	63	61	62
TOK	56	55	55
TOZD Avtoprev. in del.	54	55	55
TOZD Gozd. gradbeništvo	39	42	47
DS skupnih služb	55	57	52
Skupaj	466	471	476

DRUŽBENI STANDARD

Stanovanja za gozdne delavce

Za izboljšanje življenjskih in bivalnih pogojev delavcev TOZD Pokljuka in Gozdno gradbeništvo je predvideno zgraditi stanovanjski objekt z družbeno prehrano.

Kapaciteta objekta mora odgovarjati potrebam

TOZD gozdarstvo	40 postelj
Pokljuka	
TOZD Gozdno gradbeništvo	40 postelj
Skupaj	80 postelj

Lokacija objekta: okolica Bleda oziroma Gorij.

Družinska stanovanja

Za potrebe delavcev GG Bled, v težnji po zaposlovanju stalnih delavcev, je v bodočem petletnem obdobju predvideno nabaviti 18 družinskih stanovanj, in sicer:

št. stanovanj
1981-1985

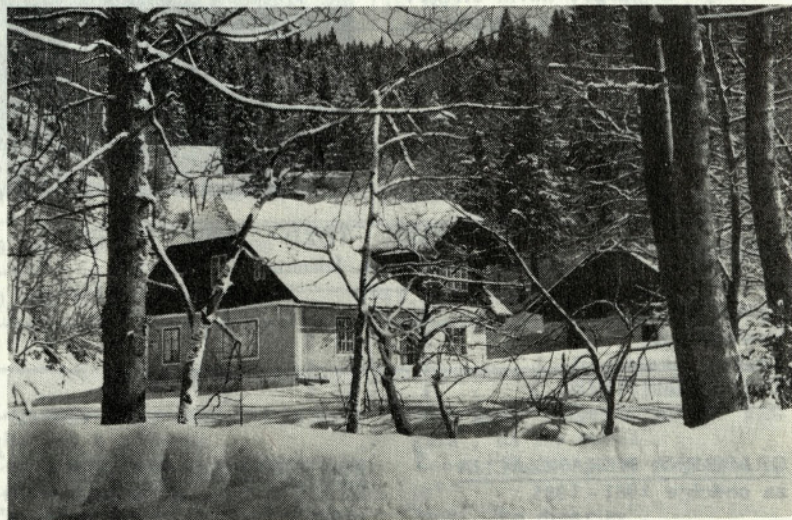
TOZD Bohinj 3 stanovanja

Poleg tega bo vsako leto zaposlenih po potrebi določeno število sezonskih delavcev.

Navedeni temelji plana so osnova za izdelavo samoupravnega sporazuma temeljev plana na nivoju delovne organizacije GG Bled, katerega morajo sprejeti samoupravni organi vseh temeljnih organizacij.

Sledi izdelava srednjeročnih planov temeljnih organizacij za petletno obdobje 81-85. Te plane bodo sprejeli delavci po TOZD - ih z referendumom. Plani morajo biti sprejeti v mesecu decembru 1980.

Franc Remec, dipl. ing.

Nekoč bivališče gozd. delavcev v Savskih jamah. - Foto GG

POT SKOZI SREDOGORSKE, SUBMEDITERANSKE IN MEDITERANSKE ZDRUŽBE

V mesecu oktobru smo v okviru DIT gozdarstva Bled, pod vodstvom dr. Sonje Horvat-Marolt in inž. Petra Zorca obiskali gozdno gospodarstvo Delnice, Opatijo in preko Titovega mostu otok Krk. Iz Bleda smo se odpeljali proti Delnicam preko Ljubljane, Kočevja in Broda na Kolpi, kjer so nas pričakali gostoljubni delniški gozdarji in nam povedali, kako gospodarijo v njihovem območju in na objektih prikazali za njih specifično gospodarjenje.

Gozdno gospodarstvo Delnice se je ustanovilo iz več manjših gozdnih gospodarstev na območju petih občin Gorskega Kotorja in Hrvaškega primorja. Gozdno gospodarstvo Delnice kot gospodarska panoga posluje od 1/7-1960. V sestavu gozdnega gospodarstva je 17 TOZD-ov: 13 šumarija, transport, gozdno gradbeništvo, tovarna lesovine Fužina in skupne službe.

Površina gozdnega gospodarstva Delnice meri 109.374 ha. Od tega je 66.266 ha prebiralnih gozdov, 8.721 ha enodobnih gozdov, 6.682 ha degradiranih bukovih panjevcev, 7.705 ha neobraslih površin in 20.000 ha neurejenih gozdov, ki se nahajajo na območju in šumarij Reka, Klana, Opatija in Mali Lošinj. Največji delež površin zavzemajo družbeni gozdovi, zasebnih gozdov pa je le 5%.

Geološka podlaga na tem področju sestoji v glavnem iz apnenca, dolomita in na manjših površinah se pojavljajo silikati. Glavna gozdna tla so rjava gozdna tla, podzoli, kislja rjava tla, rendzine in diluvijalna tla v vrtačah, v primorju pa je v večini rdeča prst - terra rosa.

Klima v teh krajih je zelo različna. V planinskem delu prevladuje gorska klima, ki je okarakterizirana z nizkimi povprečnimi temperaturami in z visoko dolgotrajno snežno odejo. Količina snega se giblje od 1800 do 3500 mm. V nižjih legah 400 - 800 m nadmorske višine je klima

zmerno kontinentalna, z zmerno razporejenimi padavinami preko celega leta. Področje primorja in otokov spada v pas mediteranske klime z vročimi in sušnimi poletji in blagimi ter vlažnimi zimami. Povprečne letne padavine na celotnem področju Delnic je 400 - 3500 mm. Tako visoke padavine so posledica bližine morja, v ozadju pa so visoko planinski vrhovi.

Glede na klimatske pogoje, talne razmere in glede na nadmorsko višino - 1470 m (Škurina), imajo delniški gozdarji zelo pestro rastiščno sestavo in množico gozdnih združb od mediteranskih pa do tipičnih gorskih. Od morja do planinskih vrhov so naslednje združbe:

- ozko obalno področje pokriva združba *Quercion ilicis* - zim-zeleni gozdovi makije in draša

- v južnih predelih do 900 m, v severnih predelih pa do 400 m nadmorske višine se pojavlja združba *Carpinetum orientalis croaticum* - submediteranski gozdovi belega in črnega gabra na karbonatni podlagi, na plitkih, suhih in vodopropustnih rendzinah se pojavlja združba *Seslerio-Ostryetum* - gozdovi črnega gabra

- med 500-1200 m nadmorske višine se pojavljajo naslednje združbe: *Fagetum croaticum seslerietosum* - primorski gozdovi, bukke, *Fagetum croaticum abietetosum* - gozdovi bukke in jelke, *Fagetum croaticum subalpinum-predplaninski* gozdovi bukke

- od 1300-2200 m nadmorske višine na organogenih rendzinah se javlja zgornja gozdna meja združbe *Pinetum mughi croaticum* - rušje

Srečanje z gozdarji v Delnicah. - Foto GG

Skupna lesna zaloga gozdnega gospodarstva Delnice je 21.874 tisoč m³. Lesna masa jelke in smreke je zastopana z 59%, bukve z 36%, bora in ostalih iglavcev z 1%, ter hrasta in ostalih listavcev z 4%. V povprečju je lesna zaloga tega območja 200 m³ na hektar.

Na področju gozdnega gospodarstva Delnice imajo največji prirastek gozdovi v delniškem bazenu, nato gozdovi na področju občine Čabar, najmanjši prirastek pa imajo na področju občin Reka, Opatija in Mali Lošinj, tako po vrednosti, kot tudi po kvaliteti. Prirastek na celotni površini znaša 450.341 m³. Letni etat znaša 400.000 m³ oziroma 89 % letnega prirastka.

Tako veliko področje gozdov, kot ga obsega gozdno gospodarstvo Delnice, glede na sestavo, strukturo, ter prirastek, razdelimo na tri karakteristična področja in sicer: prvo področje, področje na območju občine Delnice, ki obsega 40.000 ha. V tem predelu obstajajo gozdovi s 1.000 m³ hektarske zaloge, kjer prevladuje jelka in smreka s podstrojno bukvijo - enodobni gozdovi. Drugo področje je na območju občine Čabar, kjer se nahajajo prebiralni gozdovi. Tretje območje se nahaja v priobalnem pasu in na otoku Mali Lošinj, kjer so degradirani mediteranski gozdovi-makija. Gozdovi tega področja gospodarsko niso zanimivi, imajo pa velik pomen glede turizma in zaščite tal pred erozijo.

Gozdnih cest je 1200 km, oziroma 11 m na hektar. Transport imajo mehaniziran. Kot zanimivost naj omenim, da opravljajo tehnične preglede tovornih vozil na vsakih 10.000 prevoženih kilometrov v lastnem TOZD Avto-prevozništvu. Spravilo lesa opravljajo pogodbeni vozniki s konji. V zadnjem času so nabavili 6 traktorjev in pričenjajo z mehaniziranim spravilom. Posek opravljajo z motorkami tipa STIHL. Motorne žage nabavlja podjetje, gorivo in mazivo plačujejo delavci sami; stroške za vzdrževanje motorke vrača podjetje ob izplačilu OD.

Na terenu v neposredni okolici Delnic smo si ogledali primer

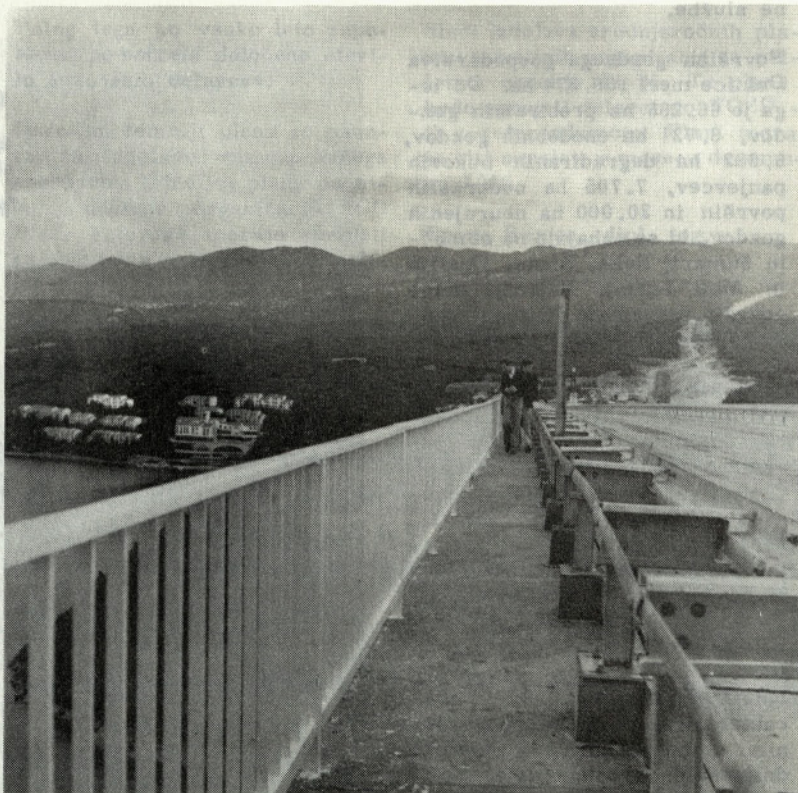
direktne premene bukovih panjastih gozdov in način gospodarjenja v zrelih jelovih sestojih. Tla, na katerih se vršijo premene bukovih panjevcev so v večini primerov na silikatni podlagi z visoko plodnostjo, a z nizko leseno zalogo po hektarju 70-100 m³. Letno naredijo premeno na 33 ha površine. V začetku so premeno izvajali s kulisnimi sečnjami, a se tako delo ni obneslo glede na izbor drevesnih vrst. Danes izvajajo premeno v krogih premera dveh sestojnih višin, nato pogozdijo z 2400 sadikami na hektar. Zasadijo pretežno s smreko in delno tudi z macesnom ter črnim borom. S takim ukrepom povečajo možnost izbora drevesnih vrst, zaradi večjega pritoka svetlobe se naselijo plemeniti listavci med že umetno vnešene iglavce. Dve leti vršijo obžetev, po dveh letih odmrle sadike nadomestijo in kasneje vršijo uravnavanje zmesi.

V starih jelovih sestojih, ki so že dosegli maksimalni vrednostni prirastek z velikimi zalogami

(tudi do 1100 m³ po hektarju) in kjer je jelka ogrožena z jelovo ušjo - Argyresthija fundella izvajajo končne poseke v luknjah, površine do 0,5 ha. S takim ukrepom koncentrirajo sečnjo in tako kot pri premenah zasadijo s sadikami iglavcev in dajo možnost čim boljšega izbora drevesnih vrst. V teh krogih sekajo 40.000 m³ letno oziroma 10 % letnega etata.

Po kosilu smo si ogledali mehanisko predelavo lesovine v Fužinah. Na dan proizvedejo 100 t lesovine, ki jo pridelujejo iz celuloznega lesa sestave 50% iglavcev in 50% listavcev. Lesovino dobavljajo celuloznim tovarnam kot surovino za nadaljno predelavo v papir.

V soboto, drugi dan ekskurzije se nam je pridružil prof. dr. Pelzen iz zagrebške fakultete, ki nas je spremljal čez Titov most na otok Krk in nam predstavil mediteransko in submediteransko vegetacijo.

Titov most na Krk smo premerili brez avtobusa. Foto GG

Gozdovi sredozemskih krajev:

Zveza adrazevih gozdov - Quercion ilicis je razprostranjena po vsem mediteranskem področju našega primorja. Pri nas sta zastopani dve asociaciji:

1. asociacija adraža s črnim jesenom - Orno-Quercetum ilicis, ki zavzema ozko obalno področje jugozapadne in južne Istre, preide na najožji del Cresa, Raba in Paga in od tam na vse otoke jugovzhodno od Lošinja in na kopnem od Zadra do Črnogorske meje.

Drevesne in grmovne vrste, ki karakterizirajo to asociacijo so: Quercus ilex, Rosa sempervirens, Lonicera implexa, Fraxinus ornus, Crataegus monogyna, prunus Spinosa, Ligustrum vulgare, Erica arborea, Myrtus communis, Clematis flamula, Olea europaea

2. Orno-coccifretum, ta asociacija je omejena le na manjša področja.

Na otoku, pa smo se srečali z združbo Carpinetum orientalis croaticum - gozdovi gabra, ki spada v submediteranske gozdove. Drevesne vrste in grmovne vrste, ki zastopajo to združbo: Acer monspesulanum, Quercus cerris, Celtis australis, Prunus mahaleb, Juniperus oxycedrus, Cornus mas, Ligustrum vulgare, Sesleria automnalis, Clematis flammula.

Pozno popoldne smo se vračali preko Reke, Ilirske Bistrice proti Tomaju, kjer smo v vaški gostilni ob zaključku ekskurzije posedeli ob pršutu in teranu in se nato vrnili domov.

Arh Bojan, dipl. ing.

Pacient pride k zdravniku.

"Tovariš doktor, strašno me boli želodec, žolčnik, jetra - sploh vse."

"Slecite se! in ga preišče."

"Ja, veste, poleg tega, kar ste povedali, imate še eno bolezen."

"Katero pa tovariš doktor?"

"Umazani ste."

GOZDNA CESTA NA PLANINO BLATO

Zgradili smo gozdno cesto, kakršne mi v TOZD Gozdno gradbeništvo že dolgo nismo zgradili, pa tudi v bodoče se ne predvideva gradnja tako dragega in tehnično zahtevnega investicijskega objekta, kot je cesta iz Voj na planino Blato.

Cesta se vije po izredno hudourniškem terenu, večkrat prečka glavni hudournik Suho, po drugi strani pa se zajeda v živo, zelo strmo skalo. Zato je bilo sprva veliko vprašanje ali iti v tak objekt ali ne. Vendar - pokazalo se je, da so gozdovi okoli planine Blato, Krstenice in Viševnika dovolj bogati, tako, da se bo tudi tak objekt obrestova, saj je najemnjen predvsem za izkoriščanje gozda.

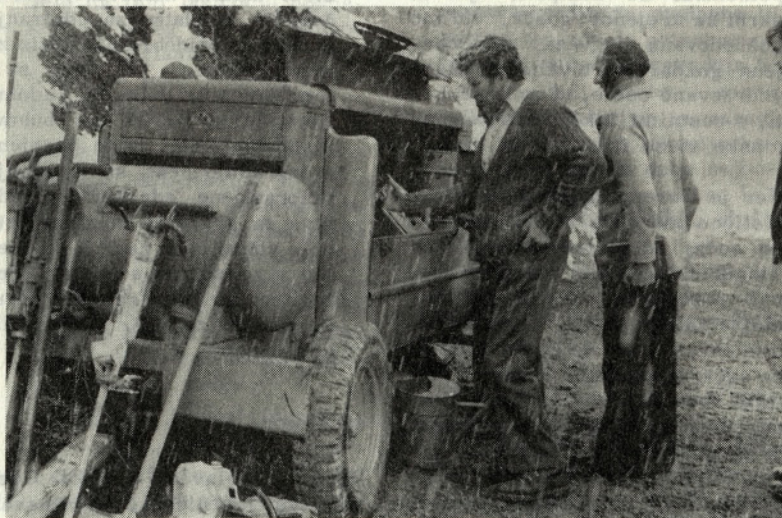
Glede težavnosti terena pa bi najprej opisal hudournike, kajti to so hudourniki posebnega značaja, kar se vidi le malokje.

Planina Blato namreč predstavlja veliko korito, ki se ob dolgotrajnem deževju napolni z vodo in nastane nekakšno jezero, ki zdrži le določeno količino vode, vsa druga voda pa udari v obliki močnih izvirov po dolini, po kateri poteka cesta, tako da je poleg najmočnejšega hudournika tudi polno stranskih pritokov.

Te stranske nenadne izvire pa naš projekt ni predvideval, tako, da so hudourniki pri zadnjem večjem naliwu ceste dobesedno "odnesli" na posameznih odcepih. To nepredvidevanje pa je povsem razumljivo, saj v preteklosti ni bilo mogoče točno nadzorovati hudourniške struge, ki se zelo rade selijo. Kot že omenjeno, je cesta na nekaterih odcepih vklesana v živo skalo, to velja tudi za nekatere serpentine, katerih izdelava je bila še posebej zahtevna. Kubaturo skale smo zmanjšali tudi z gradnjo opornih zidov, ki so izdelani nad prepadi, v katere ti že sam pogled požene strah v kosti.

Da je bila cesta zahtevna, se lahko prepričamo, če pogledamo nekatere podatke. To, da je bilo na dolžini 5,4 km izkopanih 18.500 m³ materiala. V ktg., 13.000 m³ materiala III. ktg., porabljenega 10 ton razstreliva in opravljenih 6.200 delovnih ur s težko gradbeno mehanizacijo. V mostove, propuste in oporne zidove pa je bilo vgrajeno 250 m³ betona.

Na tej cesti smo si nabrali veliko izkušenj, tako, da bomo v bodoče lahko kos tudi zahtevnejšim objektom, v kolikor bo to narekovala potreba.

Tehnični pregled strojev ob vsakem vremenu. - Foto GG

SOCIALNE NALOGE

GOZDA

Gospodarski razvoj je doslej slabšal življensko okolje. Spreminja nas v potrošniško družbo, ki racionalno koncentrira proizvodnjo in prodajo v mesta. Prebivalci, ki so utesnjeni kot čebele v panju, se obnašajo nesocialno. Ugotavljamo, da je tam visok standard, okužen zrak, prekomeren hrup, vsiljen življenjski ritem. Nezdravi vplivi se odražajo na vseh področjih mestnega življenja.

Naravni gozd je v smislu bivalnega okolja pravo nasprotje škodljivim vplivom današnjih in bodočih mestnih okolij. V gozdu je dovolj čistega zraka, miru, harmonije življenja in obilo možnosti za telesne aktivnosti. Socialne naloge gozda združujejo opisane potrebe človeka sodobne, visoko produktivne družbe.

Socialne naloge gozda dajejo gozdarstvu nove dolžnosti. V prvi vrsti moramo čuvati naravno obliko gozda z vsemi rastlinskimi in živalskimi členi. Bolj moramo skrbeti za urejenost, na kar radi pozabljamo. V urejenost spada skrb za čisto okolje, za vzdrževanje vseh vrst prometnic, preprečevanje erozije, ki jo povzročamo s svojim delom. Zelo pomembni so kašipoti. Kjer ni skrbi za urejenost gozda, vidimo poškodovana drevesa, zanemarjena gozdarska bivališča, slabo vzdrževane ceste, zalomljene poti, s cestnimi izkopi zasute planske steze itd.

Ker je Gorenjska pomembno turistično področje in ker se ravno sedaj odločamo za razširjen Triglavski narodni park, bi morali postati bolj pozorni na socialne naloge gozda. Z malomarnim obnašanjem do gozda smo si že večkrat nakopali družbeno kritiko. Istočasno se s številnimi neučinkovitimi sredstvi trudimo, da bi gozdarstvu pridobili veljavo. Mislim, da bi morali bolj poskrbeti za obiskovalce gozdov, s čemer bi dosegli več koristnih ciljev.

NOVICE BREZ NASLOVA

V mesecu septembru in oktobru 1980 so vse temeljne organizacije združenega dela obravnavale osnutke:

- dogovora o temeljnih družbenega plana SRS,
- dogovora o skupnih temeljnih plana Gorenjske 1981-1985 ter
- dogovora o temeljnih plana občine Radovljica za obdobje 1981-1985;
- samoupravnih sporazumov o temeljnih planov republiških samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti za obdobje 1981-1985,
- samoupravnih sporazumov o planih interesnih skupnosti materialne proizvodnje na ravni republike za obdobje 1981-1985,
- samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini Radovljica.

Po temeljnih organizacijah združenega dela so bili poleg ostalih sklepov sprejeti še:

- devetmesečni obračun za leto 1980;
- rebalans plana investicij za leto 1980;
- samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju z LIP Radomlje, s katerim želita GG Bled in LIP Radomlje uskladiti obojestranske interese, in sicer dobavo hlodovine, združevanje sredstev za odpiranje gozdov in pridobivanje deviz za uvoz opreme. GG Bled se s tem zavezuje dobaviti Radomljam letno 4.500 m³ bukove hlodovine. Ker je to pogojeno z izgradnjo cest, so Radomlje pripravljene združevati sredstva za gradnjo, in sicer letno v višini cene za 0,5 km ceste v zasebnem sektorju. Poleg tega bo LIP Radomlje združevala devize z GG Bled za uvoz opreme.

delovnih organizacijah (pri žilnici Vitranc, v Železarni Jesenice, na skakalnici v Planici in v KO-OP Mojstrana.

Na centralnem svetu in upravnem odboru TOK gozdarstva Bled je bilo postavljeno vprašanje, kako je pri naših gozdarjih organiziran študij ob delu in če je postavljen rok, v katerem morajo šolanje zaključiti. Iz pojasnila je razvidno, da je nadaljnji vpis odvisen predvsem od kadrovskih potreb. Čas študija ni strogo omejen, ker gre za študij ob delu, torej za izobraževanje v drugačnih pogojih, kot je redno šolanje.

Na seji upravnega odbora počitniškega doma Piran dne 4.11.80 se je razpravljalo o popravilu počitniškega doma Piran. Sprejet je bil sklep, da se s popravilom prične takoj. Za izvajanje del je zadolžen TOZD Gozdno gradbeništvo. Za gradbena in obrtniška dela se pripravi predračun po novih cenah. Predlog za vsa dela v počitniškem domu Piran je bil potrjen že na seji 25. decembra 1979.

Iz finančnega poslovanja za počitniški dom Piran za leto 1980 pa so razvidni podatki:

prihodki	329.438,00 din
stroški	401.620,15 din
razlika	72.182,15 din
se pokrije iz združenih sredstev sklada skupne porabe.	

Štipendije za šolsko leto 1980/81 prejema po sklepih TOZD:

1. Avsenek Andrej iz Radovljice za III. letnik biotehniške fakultete v Ljubljani,

2. Lazar Dušan z Jesenic za II. letnik gozdarske tehniške šole v Postojni,
3. Klančar Robert iz Srednje vasi v Bohinju za II. letnik gozdarske tehniške šole v Postojni,
4. Arh Marjan iz Boh. Bistrice za IV. letnik gradbene tehniške šole v Ljubljani,
5. Noč Rajko, Prihodl - Jesenice za IV. letnik gozdarske tehniške šole v Postojni.

- - -

Centralni svet in upravni odbor TOK je na seji 30. oktobra 1980 odobril študijsko pomoč naslednjim

1. Berdajs Antonu iz Dvorske vasi, Begunje, za II. letnik agronomske fakultete,
2. Ogrin Andreju iz Boh. Bistrice za II. letnik agronomske fakultete,
3. Varl Andreju s Češnjice pri Podnartu, za III. letnik višje agronomske šole v Mariboru,
4. Zupan Tilki z Blejske Dobrave, za II. letnik agronomske fakultete,
5. Robič Janezu iz Srednjega vrha-Gozd Martuljek, za I. letnik kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

- - -

Vse temeljne organizacije združenega dela soglašajo, da se dodeli prosto stanovanje v osmerčku v Zg. Gorjah 76 Polanc Antonu, delavcu TOZD Gozdarstvo Pokljuka; prosto stanovanje v osmerčku v Zg. Gorjah 87 pa Kerec Antonu, delavcu TOZD Gozdno gradbeništvo.

- - -

Za sejo sveta delovne organizacije GG Bled z dne 14. novembra 1980 pa so pomembnejše točke dnevnega reda:

1. poročilo o poslovanju I. -IX. 1980,

2. problematika zaostajanja plana v zasebnem sektorju in poročilo o cenah,
3. poročilo o poteku priprave planskih dokumentov delovne organizacije za srednjeročno obdobje 1981-1985. Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo SOB Radovljica je na predlog koordinacijskega odbora za družbeno planiranje pri SZDL dne 22.10.1980 posredoval sledeče roke za izdelavo in sprejemanje srednjeročnih planskih aktov:

- do 30.10.80 bodo SIS družbenih dejavnosti in SIS materialne proizvodnje predložili združenemu delu svoje samoupravne sporazume, prilagojene usmeritvam izvršnega sveta;

- do 5.11.1980 bodo izdelani samoupravni sporazumi delovnih in sestavljenih OZD ter samoupravni sporazumi krajevnih skupnosti;

- do 5.11.1980 bodo izdelani temelji planov TOZD;

- do 30.11.1980 bodo sprejeti temelji planov TOZD in samoupravni sporazumi;

- do 31.12.1980 bodo vsi nosilci planiranja sprejeli plane za obdobje 1981-1985.

Zaenkrat smo z našimi planskimi akti še v mejah postavljenih rokov. Temelji planov in osnutki sporazumov se izdelujejo, vendar bo potrebno, delo na tem področju pospešiti in poleg planske službe aktivirati zlasti strokovne delavce po temeljnih organizacijah.

4. poročilo o poteku priprav za gradnjo MSL Rečica in priprav za gradnjo stanovanj za delavce TOZD Gozdno gradbeništvo in TOZD Gozdarstvo Pokljuka. Pri pripravah dokumentacije in ostalih zadev za gradnjo mehaniziranega skladišča na Rečici so bile urejene sledeče zadeve:

- izdelan je glavni projekt za ureditev terena nizke gradnje in odvodnjavanje, načrt opreme in temeljev je v izdelavi.

- Zbrane so ponudbe dobavi-

teljev opreme in izbran najugodnejši ponudnik. Ponudbe je poslalo pet dobaviteljev. Kot dobavitelja opreme je komisija izbrala firmo Springer iz Avstrije. Odkupljena je stavba in zemljišče gostilne "Stare" pod pogojem, da se od datuma 1.9.1980 izprazni objekt v petnajstih mesecih. Pridobljeno je lokacijsko dovoljenje za celotni objekt. Pri Ljubljanski banki je vložena vloga za kredit. Za izvajalca gradbenih del je predviden naš TOZD Gozdno gradbeništvo.

Iz poročila o pripravah na gradnjo stanovanjskega bloka za gradbene in gozdne delavce v Gorjah pa je razvidno, da obstajajo razne variante, katere pa nam zaenkrat ne omogočajo takojšnjega pričetka gradnje, čeprav so finančna sredstva za izgradnjo objekta v celoti zagotovljena, delno iz lastnih sredstev, delno pa iz stanovanjskega posojila. Predlaga se, da se začasno poiščejo rezerve razpoložljivih kapacitet po sodobnih delavskih bivališčih v Bohinju, Radovljici, Jesenicah in na Pokljuki, na področjih, kjer ti delavci grade po posameznih letih gozdne ceste in vlake. Za zimsko oz. centralno gradbeno bivališče pa naj se preuredi stanovanjske prostore v nadstropju in podstrešju avtoparke. Pri snovanju predloga za stanovanjski objekt, ki se namerava graditi za gradbene in gozdne delavce, je potrebno upoštevati stroške izgradnje, ki bodo znašali preko 1 stare milijarde dinarjev in zaradi tega izbrati tako lokacijo, katera bo za daljšo dobo najbolje odgovarjala namenu, kateremu tak objekt lahko služi.

5. Pristop GG Bled k skupni naložbi LIP - GG za gradnjo kotlovnice za požig lubja v Boh. Bistrici.

Samoupravni sporazum o pristopu k izgradnji kotlovnice za lubje v Boh. Bistrici - LIO "Tomaž Godec" je bil obravnavan na samoupravnih organih TOZD. Predvidena je struktura financiranja med

LIP Bled in GG Bled v odnosu 50 : 50. Predračunski znesek znaša ca 60,000,000.- din. Pri Ljubljanski banki se bo skušalo najeti posojilo v največji možni višini. Z izgradnjo kotlovnice bo rešeno odstranjevanje lubja v mehaniziranem skladišču lesa Bohinj in Rečica. Sedaj se lubje iz Bohinja odvaža v gozd, kjer zgori brez koristnega učinka. Z izgradnjo kotlovnice pa se bo energija, ki se proizvaja pri gorenju lubja, koristno uporabila pri lesni predelavi v Bohinju.

Zahtevnejši posek v snegu - Foto GG

TOZD Gozdno gradbeništvo

Poročili so se:

ARH Zdravko - vodja del. skupine - miner

Želimo vso možno srečo na skupni življenski poti.

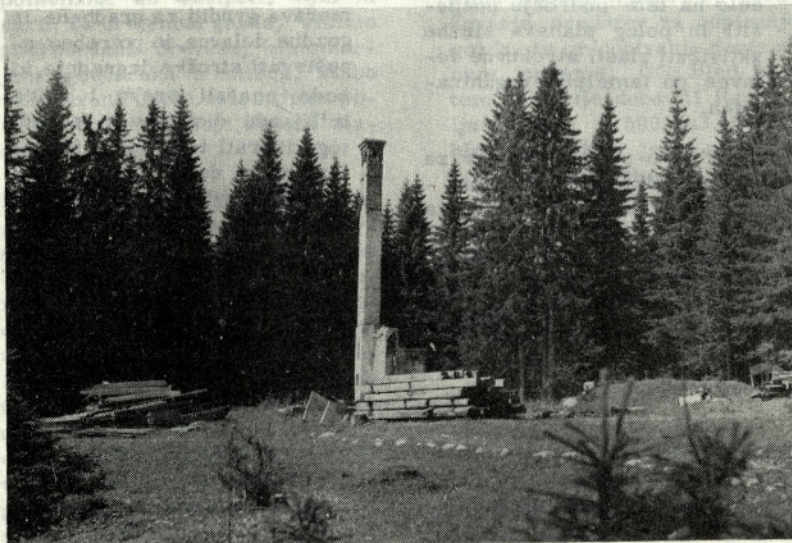
Rodili so se:

ARH Zdravko - sin Roman
ABDIJANOVIČ Šefiku - hči Šefika

Iskreno čestitamo!

Sklenili delovno razmerje v TOZD Gradbeništvo:

1. Bolčina Pavel - zidar
2. Soklič Janko - strojnik
3. Vidic Albert - Vodja priprave gradbene proizvodnje

Ostanki delavskega bivališča na Kranjski dolini. - Foto GG

VPRAŠANJE ODŠKODNINSKE ODGOVORNOSTI

Priznanje odškodnine delavcem, ki utrpijo škodo pri delu ali v zvezi z delom, urejajo pri nas Zakon o združenem delu, Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o obligacijskih razmerjih. Na podlagi navedenih predpisov ima torej delavec, ki utrpi škodo pri delu ali v zvezi z delom, pravico zahtevati od temeljne organizacije odškodnino. Temeljna organizacija mora škodo povrniti, če se ne dokaže, da jo je povzročil delavec sam.

Delavec uveljavlja svoj odškodninski zahtevek neposredno pri temeljni organizaciji. Če pa temeljna organizacija ne povrne škode v predpisanem roku, ima delavec pravico zahtevati odškodnino preko sodišča združenega dela.

a) Krivdna in objektivna odgovornost

Po splošnih načelih o odškodninski odgovornosti velja:

- organizacija združenega dela je delavcu odgovorna za škodo, nastalo pri delu ali v zvezi z delom, če je do nje prišlo po njeni krivdi ali krivdi osebe, za katero odgovarja;
- organizacija združenega dela prav tako odgovarja za škodo, nastalo zaradi nevarno obratovanja stroja ali nevarne dejavnosti.

V sodni praksi se tako ugotavlja bodisi krivda, bodisi objektivna odgovornost TOZD.

Nekaj primerov, ko so bile temeljne organizacije zavezane k plačilu odškodnine iz krivdnih razlogov:

1. Če delavcu spodrsne na spolzkih tleh, je odgovoren TOZD, ker ni poskrbel za ustrezne delovne pogoje.
2. Podana je krivdna odgovornost TOZD, če je dostop do električnega stikala otežkočen zaradi nametanih predmetov, pa delavec pri iskanju stikala zadene ob oviro ter se poškoduje.

Temeljne organizacije združenega dela so objektivno odgovorne zaradi nevarno obratujočih delovnih priprav ter zaradi nevarne dejavnosti v naslednjih primerih:

1. Premikanje težjega stroja je nevarno delo.
2. Nakladanje hlodov na vagon z avto-dvigalom je nevarno delo.
3. Motorna žaga je nevarna za zdravje, saj pri delu z njo v daljšem časovnem obdobju prihaja do sprememb v organizmu, vodečih k invalidnosti. Odgovornost TOZD za nastale posledice je objektivne narave.

b) Deljena odgovornost

Organizacija združenega dela pa ni vedno v celoti odgovorna za nastalo škodo. Delavec sam lahko s svojim ravnanjem doprinese k nastanku škode in je zato upravičen le do povrnitve tistega dela škode za katerega odgovarja organizacija združenega dela. V takem primeru govorimo o deljeni odgovornosti. Vprašanje deljene odgovornosti pa ureja Zakon o obligacijskih razmerjih in pravi, da ima oškodovanec, ki je tudi sam kriv nastale škode, pravico samo do sorazmerno zmanjšane odškodnine. Temelj za deljeno odgovornost naj bi bilo takšno delavčevo ravnanje, ki vsebuje elemente hude malomarnosti oziroma naklepa. V zvezi s tem so sodišča odločila:

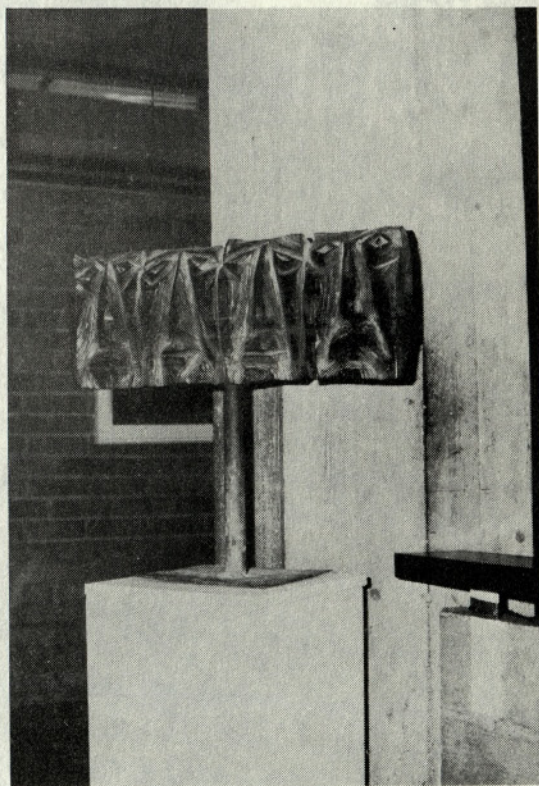
1. Temeljna organizacija, ki ne izvede potrebnih ukrepov za varstvo življenja in zdravja delavcev, je odgovorna za škodo, delavec pa je odgovoren le, če je nesrečo povzročil bodisi zavestno, bodisi iz hu-

de malomarnosti.

2. Delavec je soodgovoren le, če ravna naklepno ali grobo malomarno.
 3. Delavec ni soodgovoren, če se pri delu na višini ni privezal, saj je po drugi strani bila lestev, na kateri je med delom stal, pokvarjena, varovalni oder ni bil postavljen in tudi nadzor nad delom je bil opuščen.
 4. Gozdni delavec se mora zavedati, da je vožnja na ohišju traktorja nevarna in je zato podana njegova soodgovornost za škodo nastalo v posledici padca.
 5. Gozdni delavec mora sam trpeti škodo, nastalo pri podiranju drevja, ker se je lotil dela v drugem sektorju svojevoljno (v prizadevanju za večjim dohodkom) potem, ko je delo v svojem sektorju opravil že do 10. ure.
- c) Odškodninska odgovornost delavca

Z razstave v osnovni šoli na Bledu
Foto GG

Razstavljali so gozdarji - likovniki
Foto GG

Tako kot je delavec, ki utрпи škodo pri delu ali v zvezi z delom, upravičen zahtevati od TOZD odškodnino, je dolžan delavec, ki pri delu oziroma v zvezi z delom hamenoma ali iz hude malomarnosti povzroči škodo temeljni organizaciji le-to povrniti. Če pa povzroči škodo več delavcev, je vsak izmed njih odgovoren za tisti del škode, ki ga je povzročil.

M. O.

Dan žalosti je daljši kakor mesec veselja.

NEKAJ O GŠC POSTOJNA

Povsem normalno se nam zdi, da vsaka stroka skrbi za izobraževanje svojih delavcev. Ljudem so dane možnosti za usposabljanje v DO, na posebnih strokovnih šolah do visokošolskega študija. Tudi gozdarji v Sloveniji imamo podobne možnosti. Tečaje, seminarje ipd. organiziramo v DO. V Postojni imamo edino poklicno in srednjo šolo združeno v Gozdarskem šolskem centru. Za višje in visoko izobraževanje imamo gozdarsko fakulteto v Ljubljani v okviru Biotehnične fakultete. Sredstva za vse te vrste usposabljanja združuje-

jo delavci gozdarstva v TOZD. Večini zaposlenih ni znano, kako delujejo te izobraževalne ustanove. Materiali s katerimi hodijo naši ljudje kot delegati na seje raznih skupščin so preobsežni, da bi jih objavili v našem glasilu. Zato se bomo samo na kratko sprehodili skozi te ustanove. Tokrat si ogledimo Gozdarski šolski center Postojna (imenovan GŠC).

GŠC ima naslednje enote:

- Gozdarska tehniška šola (redna in dopisna)
- Šola za gozdarje (gozdne delavce - poklicna)
- strojna postaja
- dom za učence (v gradnji nov)
- dislocirani oddelki za gozdarje so pri:
GG Celje, GG Brežice, ŠGG Tolmin, "Lesna" Slovenj Gradec, GG Novo mesto in GG Bled.

V dislociranih oddelkih se izobražujejo gozdarji - gozdni delavci v treh ciklih oziroma ob delu. V ciklih je zajet isti program kot za mlade v redni dvoletni šoli.

V šoli je 21 redno in 6 honorarno zaposlenih učiteljev. V 6 učilnicah sedi letos 182 učencev. Prvi in tretji letnik imata po dva vzporedna razreda.

Največ težav dela učencem matematika in nemški jezik. Vsak razred ima po 1-2 odličnjaka, največ pa jih konča z dobrim uspehom. Tako je povprečna ocena 3.04. Od 5-8 učencev ne konča uspešno razreda. Razredi oziroma razredne skupnosti tekmujejo med seboj v: učnem uspehu, vedenju, športu, v delovnih akcijah, urejenosti sob v domu in podobno. Za prizadevnost so učenci nagrajeni s strokovnimi ekskurzijami, plaketami itd.

Lani je končalo srednjo šolo (diplomiralo) 38 dijakov. Pouk izvajajo po predmetnikih in internih samoupravnih aktih. Osnova je letni delovni načrt, ki se razdeli na mesečnega in nato na tedenskega. Letni načrt sprejema pedagoški zbor, svet centra in

Prvi koraki mladih motoristov. - Foto GG

po obravnavi v TOZD še skupščina posebne izobraževalne skupnosti za gozdarstvo v Sloveniji.

Posebej velja poudariti pouk obrambe in zaščite. Učenci so v tem tudi tekmovali in so zasedli 2. mesto v republiki in 7. mesto v zveznem merilu.

Poleg izdajanja lastnega glasila so učenci vključeni še v druge interesne dejavnosti kot: negovanje tradicij NOV, delo v OO ZSMS, v marksističnem krožku, v literarnem krožku, v krožku OZN, v biološkem krožku, v alpinističnem odseku, v jamarstvu in foto sekciji. V športu so dosegli nekaj lepih uspehov, na primer atleti so dosegli:

- Ob žici okupirane Ljubljane 3. mesto
- tek 1980 Koper - 1. mesto
- tek po ulicah Postojne - 1. mesto
- tek po Tolminu - 1. mesto
- tek v Kočevju - 2. mesto

Z JLA so imeli 9 sodelovanj. Tekmujejo še v odbojki, rokometu in strelstvu (prvo mesto). Tudi v raznih delovnih akcijah so se izkazali. Sodelovali so pri delih v športnem parku in v pripravah za rušenje njihovega dijaškega doma.

GŠC je samoupravno organiziran s svetom centra, svetom delavcev, svetom staršev, z izvršnim odborom, disciplinsko komisijo, komisijo za samoupravni nadzor in komisijo za delitev OD.

Učenci pa imajo in delujejo v šolski razredni, domski in vzgojni skupnosti. Izvršilne naloge opravljajo po posebej izvoljenih komisijah.

Na gozdarski srednji šoli se izobražujejo tudi odrasli. V oddelku je nad 40 slušateljev razdeljenih v dva letnika. Večini pomeni to nadaljevanje šolanja od gozdarja ali delovodja. Sedem primerov se želi prekvalificirati iz drugih strok (avtomehaniki, šoferji ipd.). V 16 primerih pa želijo priti v gozdarstvo od drugod kot npr. kmetje, lesni tehniki, mizarji, rudarji, usnjarji ipd. Oddelek je organiziran na seminarsko inštruktorski način, to je, da slušatelji obiskujejo seminarje in nato polagajo izpite.

Za vsak izpit imajo mesec dni časa. Težjo snov lahko polagajo v dveh delih (npr. matematiko). Osip vpisanih je kljub prizadevanju šole visok. Tako je od 404 vpisanih po letu 1964 končalo šolo le 120 diplomantov.

Skupino odraslih odlikuje večje zanimanje za snov in večje praktično predznanje. Težave imajo pri splošno izobraževalnih predmetih. Učiteljem je potreben drugačen pristop in drugačne metode dela.

V GŠC usposablja že 13. generacijo mladincev za gozdarje - gozd. delavce. Šolanje traja dve leti. Teoretični del je v zimskih mesecih in praktični nato v DO. Trenutno je v prvem in drugem razredu 37 učencev. Udeležujejo se vseh izven šolskih dejavnosti kot isti iz srednje šole.

V okviru te šole za gozdarje so redno delovali dislocirani oddelki pri GG Celje in Brežice (skupaj), Lesna - Slovenj Gradec in SGG Tolmin. Pouk je bil v ciklih po adaptiranem učnem načrtu.

Na strojni postaji kot enoti GŠC je bilo izvedenih več tečajev za OZD. Za traktorje kolesnike je končalo tečaj 79 delavcev, za težke zgibnike 30, za dvigala na kamionih 118, za gozdne žičnice 41 tečajnikov. Iz naše DO se je tečajev udeležilo 9 delavcev.

Sodelavci GŠC se poleg rednega dela zavzeto pripravljajo tudi na prehod v usmerjeno izobraževanje. Tako so že izdelani temeljni plana z elementi usmerjenega izobraževanja. Poklici so usklajeni z novo nomenklaturo po razporeditvi delovnih nalog. Usklajeni so programi po vsebini za vse stopnje izobraževanja. Za DO so organizirali tečaj za delo inštruktorjev praktičnega pouka. Center ima v celoti izdelan svoj akcijski program za prehod na usmerjeno izobraževanje.

V domu za učence je delalo 6 vzgojiteljev. V šolskem letu 1980/1981 so učenci v hotelu, ker gradijo nov dom. V "domu" je bilo organiziranih 8 prireditev, 12 proslav in dve razstavi.

Še bi lahko naštevali dela in na-

Del skladišča lesa v Fužinah za predelavo v lesovino. Foto GG

loge, ki jih izvajajo delavci GŠC, a bi presegli namen tega prispevka. Stalne kadrovske težave, skrb za finančna sredstva, novogradnja doma za učence in gostovanja v hotelu je samo nekaj dejavnikov, ki motijo normalno delo GŠC v Postojni. To smo zapisali zato, da vas spomnimo na to, da v okviru gozdarstva skrbi za našo prosveto ekipa gozdarjev - lahko entuzijastov in nam pomagajo dvigati strokovni nivo znanja delavcev. Ker radi kritično ocenjujemo delo drugih, ne smemo pozabiti, da smo stanovsko soodgovorni za razvoj stroke kot celote to je tudi za izobraževanje novih generacij. Zamislimo se lahko ob vprašanju, če je to vse, kar smo lahko storili?

H. Z.

Spravilo z gravitacijsko žičnico v Belci - Foto GG

STROKOVNA EKSURZIJA PO BOSNI

Po sklepu centralnega sveta temeljne organizacije kooperantov Gozdnega gospodarstva Bled je bila od 9. do 12. oktobra 1980 strokovna ekskurzija po Bosni in Hercegovini, za člane samoupravnih organov TOK gozdarstvo, katere se je udeležilo 45 gozdnih kooperantov.

Udeleženci so si poleg ostalega ogledali in se istočasno seznanili s kmetijsko proizvodnjo in samoupravo ter kooperacijo v kmetijskem okolju Knežice, v Prijedoru so si ogledali posestvo in nekaj kooperantov, enako v kmetijskem okolju Orašje, ter kmetijski center in nekaj kooperantov v Sarajevu in okolici. Udeleženci so lahko ugotovili velik napredek v nenehnem povečanju kmetijske proizvodnje na posestvih v družbeni lasti in pri kmetih kooperantih. Število kmetov kooperantov je vsak dan večje. V svojih temeljnih organizacijah kooperantov podpisujejo dolgoročne samoupravne sporazume o kooperacijski proizvodnji. TOK-i so združeni v večje kmetijske organizacije, te pa v končni fazi v SOZD ("UPI" ujedinjena poljoprivreda, promet i industrija Sarajevo) kmetijstva, prometa in industrije za celo republiko Bosno in Hercegovino. Vsak kmetijski proizvajalec - kooperant, ki

s svojim delom ustvari najmanj najnižji poprečni osebni dohodek republike Bosne in Hercegovine, ima tudi enako socialno zavarovanje kot delavci v združenem delu (pokojninsko - invalidsko ter zdravstveno zavarovanje).

V vseh kmetijskih osnovnih organizacijah po naseljih imajo kmetijske strokovnjake, ki pomagajo kmetom kooperantom z nasveti in strokovnimi navodili. Da so kmetje - kooperanti čim tesneje povezani z družbenimi organizacijami, po potrebi dobivajo kredite za gradnjo hlevov in nakup strojev. Kmet proizvajalec npr. zgradi svoj hlev za perutnino ali svinje, organizacija združenega dela pa da kooperantu opremo. Tako npr. tak kooperant dobi v rejo nekaj tisoč piščancev, brojlerjev ali nesnic, 150 ali več prašičev. Tak kooperant kljub temu, da dobijo krmila od OZD, ustvarijo tolikšen osebni dohodek, da so v rednem delovnem razmerju, delajo pa doma. Prav tako so lahko kooperanti kmetje, če imajo vsaj šest krav molznic in pogodbeno oddajajo mleko. Vse take in podobne kooperante imenujejo "mini farme", ki jih je iz dneva v dan več. Glede na to načrtujejo, da bodo v Bosni in Hercegovini v naslednjih petih letih povečali

proizvodnjo v poljedelstvu, živiloreji, sadjarstvu in predelavi do dvakrat, ker načrtujejo tudi pospešeno urejanje sedaj še nerodovite zemlje, ki jo je nad 20 %. Poleg tega pa v Bosni in Hercegovini tudi na podeželju gradijo veliko novih stanovanjskih hiš.

Pravijo, da največ hiš gradijo zdomci in tisti, ki delajo v Sloveniji in pošiljajo denar domov za razne gradnje.

Poleg kmetijstva je v Bosni in Hercegovini zelo pomembno tudi gozdarstvo, kjer je 50 odstotkov ali 2.721.000 ha gozdnih površin ali 30 odstotkov gozda v Jugoslaviji. Tako imajo skupne lesne zaloge 322 milijonov m³. Okoli 80 odstotkov vseh gozdov je v družbeni lastnini, s katero upravljajo tri OZD s 24.000 zaposlenimi. V vseh gozdovih imajo letni prirastek 8.700.000 m³, sekajo pa letno le cca 6.800.000 m³ lesa, ker je še veliko gozda brez gozdnih poti.

Udeleženci strokovne ekskurzije so lahko ugotovili, da je socialistična republika Bosna in Hercegovina v zadnjih letih poleg industrije dosegla zelo velik napredek v kmetijstvu in gozdarstvu. Za naslednje petletno obdobje

je pa načrtujejo še hitrejšo gospodarsko rast. Pri tem jim, po njihovih trditvah, veliko pripomore Zakon o združenem delu in na vseh področjih dela in življenja nenehen razvoj delavskega samoupravljanja. Udeležencem ekskurzije so predstavniki povedali, da bo gradivo samoupravnih sporazumov o temeljnih načrtov za obdobje 1981 - 1985 pripravljeno do zaključka meseca oktobra tako, da ga bodo na referendumih v vseh osnovnih organizacijah sprejemali že v mesecu novembru.

Ciril Rozman
kmet kooperant - GG Bled

Kmetijska proizvodna skupnost Gorjuše

Kmetje se zaradi lastnih proizvodnih interesov in ob družbeni podpori na različnih področjih kmetijske proizvodnje združujejo v različne oblike proizvodnih skupnosti. Proizvodni interesi združevanja so: smotrna izraba kmetijske mehanizacije, možnost uvajanja nove tehnologije, povečanje donosov in delovne storilnosti, torej z eno besedo - izboljšava ekonomičnosti kmetijske proizvodnje. Družbena podpora se pri osnovanju skupnosti kaže v ugodnih kreditih, v subvencijah in tudi v obliki sofinanciranja naložb.

Žičničarji so pohiteli s spravilom pred snegom
Foto GG

Na našem območju so najbolj številne in tudi z najdaljšo tradicijo pašne skupnosti, v zadnjem času pa se ponovno oživljajo tudi strojne skupnosti.

Kmetijska proizvodna skupnost Gorjuše je zanimiva po svoji programski zasnovi. Za cilj si je skupnost postavila visoko proizvodnjo mleka in mesa na osnovi doma pridelane kvalitetne krme. Na osnovi te orientacije so zasnovane akcije skupnosti v treh smereh:

- Popis stanja kmetijskih površin, na katerih kmetje še pridelujejo krmo; priprava površin za strojno obdelavo; optimiranje košnje in konzerviranja krme na podlagi rezultatov kemične analize vzorcev krme.
- Količina in sestava obrokov pri krmljenju; ekonomičnost vključevanja krmil v obrok; organiziranje A - kontrole in dvig mlečnosti krav; ekonomsko spodbujanje privezovanja telet za paitanje in plemensko rejo.
- Izboljšanje stanja zbiralnic mleka in organizacije prevzema mleka; higienična proizvodnja in predelava mleka.

V proizvodno skupnost smo vključili 30 kmetov z Gorjuš, s Koprivnika, iz Češnjice in Jereke. Dana je možnost, da k skupnosti pristopijo tudi drugi kmetje s pogojem, da dosegajo na kravo vsaj 2.000 l mleka in oddajo v gospodarstvo najmanj 8.000 l mleka letno. V letu 1979 je teh 30 kmetov redilo 154 krav in proizvedlo za trg 380.000 l mleka.

Z ozirom na težke hribovske proizvodne pogoje se člani skupnosti zavzemajo, da bi družbeno pomoč, ki je sedaj dana pri nabavi gnojil in krmil, razširili še na druga področja proizvodnje (zavarovanje živine, skočina itd.) S člani skupnosti se sestajamo po potrebi, najmanj pa enkrat mesečno. Na sestanke bomo po potrebi vabili tudi predstavnike kmetijske zemljiške skupnosti, GG Bled, veterinarje in predstavnike družbeno-političnih organizacij.

Majda Lončnar, dipl. ing. agr.

UMRL JE MATEVŽ POKLUKAR

Poljšica: Matevž se je rodil na Poljšici pri Gorjah leta 1896. Kovaškega poklica se je izučil na Koroškem. Prva svetovna vojna ga je pripeljala na bojišče v Galicijo. Nekaj časa je delal pri privatnem kovaškem mojstru Janezu Poklukarju v Gorjah, nato v kovačnici v Grabču pri Kapneku, njegova poslednja zaposlitev pa je bila na Fortuni pri Ulčarju, odkoder je šel tudi v pokoj. Ta delavnica pa je takrat že spadala v okvir delovne organizacije Gozdnega gospodarstva Bled. Nekaj časa je delal tudi na Mrzlem Studencu na Pokljuki in tudi v okviru GG-ja Bled. Osemurnega delavnika skoraj ni poznal, saj je delal po dvanajst ur dnevno ali še več. Umrl je star 84 let.

In še to. Iskal sem podatke o njegovi zaposlitvi na gozdni upravi na Bledu, v avtoparku na Rečici, oziroma v Spodnjih Gorjah in pri tovarišici Nadi Ulčarjevi na Fortuni, toda vse zaman. Nikjer podatkov o človeku, ki je vse življenje vihtel težko kovaško kladivo!

Toda, bodisi kakorkoli, ta zapis sem mu posvetil v njegovo zadnje slovo. Delal je za nas in za našo novo družbo, bil je poštenjakar in odličen pevec. Bil je samec in kot je mirno in pošteno živel, tako je tudi odšel od nas, skromno in potihoma. Toda Matevž, od nas vaščanov ne boš pozabljen, imeli te bomo v trajnem spominu.

Jože Ambrožič

Imela sem čudovito babico, ki je - verjeli ali ne - pri 60 letih imela obraz brez gub. In kaj je za to storila? Skoraj nič. Vsak dan si je na obraz nanesla z veliko par kapljic jedilnega olja (zverčer). Po 10 minutah si je obrišala obraz in tako vse do 60 let. Poizkusite, skoraj nič ne stane, seveda, če imate olje!

Francelj je imel grdo navado, da je ob vsaki žalostni novici, ki jo je zvedel, dejal: ja, lahko bi bilo pa še huje.

To je njegove prijatelje tako jezilo, da so se domenili in mu povedali tole novico: "Veš Francelj, Primožev Anzek je sinóci dobil pri svoji ženi Štefucovega Jožka. Tako je bil jezen, da je oba s sekiro po glavi. Potem je zažgal hišo, gospodarsko poslopje, šel v gozd in se obesil."

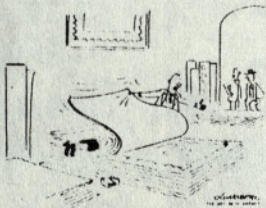
Francelj: "Ja, lahko bi bilo še huje."

Tone: "Si nor, ali ni to dovolj
hudo."

Francelj: "Ja, lahko bi bilo pa še huje, veš, pred Štefucom sem bil namreč jaz pri njegovi ženi."

- Žena je res vesela, da sem te povabil na večerjo...

- Pa še tega si pogledjte, gospa!

- Ah, luknja! Jaz sem se pa že spraševal, od kod prepah...

DOMAČA
LEKARNA

(iz 100-letne pratile)

Arnika

Pri nas znana cvetlica. Dobro zdravilo za nove rane. Šop arnike daj v steklenico in nalij čez njo čist špirit ali žganje. Čez 4 dni je zdravilo že uporabno. Ko rano izpiraš, prilij vodi malo arnike. Na rano polagaj v arniko pomočen bombaž.

Bez eg

Vse se da uporabiti: listje, skorja, korenje, cvet in jagode. Čaj iz bezgovega listja je najboljše čistilo za kri. Poleti lahko rabiš zeleno listje, pozimi pa posušeno. Za vodenične je čaj iz bezgovega korenja. Posušene črne jagode dobro služijo ob hudi driski.

Borovnice

Posušene jagode so dobro zdravilo proti hudi driski. Zdravilo je še boljše, če daš v steklenico žganja dve ali tri pesti borovnic. Vzemi žličico tega žganja in daj v osem žlic kropa. To potem popij. Čez osem ali deset ur to ponovi. Dobro je jemati nekoliko kapljic na sladkorju. Če imaš grižo, pij to žganje v kropu in daj na želodec tople obkladke z vodo in kisom.

Brinjeve jagode

Brinjevec je dobro zdravilo za prehlajen želodec. Brinjev les in še bolj jagode - naredijo prijeten duh v sobi, če jih zažgeš. Brinjeve jagode žveči, če zaha-
jaš k bolnikom z nalezljivimi bo-
lezni. Kdor ima slab želodec,
naj žveči brinjeve jagode. Komur
zastane sapa v želodcu, prav go-
tovo pomagajo jagode. Brinjeve
jagode slove tudi kot zdravilo za
kamen in pesek, za ledvične in
jetrne bolezni.

Hrastova ali dobova skorja

Komur se dela golša ali "krof", kdor ima trde otekline, železni otok, naj si napravi obkladke ali ovitke s hrastovo zavrelico.

Z M

ŠPORT

V okviru športnih tekmovanj, ki so organizirana med članicami sestavljene organizacije GLG, je 11. 10. 1980 ZLIT Tržič organiziral ekipno prvenstvo SOZD v balinanju.

Prireditve je dobro uspela, predvsem po zaslugi organizatorjev tekmovanja. Škoda je le, da ekip v balinanju niso organizirale vse članice SOZD.

Po končanem tekmovanju so se ekipe razvrstile takole:

1. mesto		
Jelovica Škofja Loka	6 točk	
2. mesto		
ZLIT Tržič	6 točk	
3. mesto		
Gradis LIO Šk. Loka	6 točk	
4. mesto		
GG Bled	2 točki	
5. mesto		
LIP Bled	0 točk	

Pri enakem številu točk so bili najboljši Jelovčani - po pravih tekmovanj v balinanju.

PRVENSTVO GG BLED V MA- LEM NOGOMETU

Na blejskem nogometnem igrišču je bilo v četrtek, 2. oktobra, tretje prvenstvo naše delovne organizacije v malem nogometu. V lepem jesenskem popoldnevu se je pomerilo šest ekip, edinole Jeseničani niso uspeli sestaviti ekipe.

Na prvenstvu je sodelovalo približno 50 članov kolektiva, kar kaže na priljubljenost tovrstne rekreacije.

Vse ekipe so prejele diplome, tri prvouvrščene lične pokale, vsak posameznik pa še klobaso in čaj.

Rezultati:

skupina A:

Pokljuka : Avtoprevoz	3 : 1
Avtoprevoz : Bohinj	4 : 4
Pokljuka : Bohinj	2 : 2

skupina B:

Gradbena:TOK Radovljica	2 : 1
Gradbena : DSSS	4 : 2
DSSS:TOK Radovljica	5 : 3

Za tretje mesto

DSSS : Bohinj	6 : 4
(po sedemmetrovkah)	

Za prvo mesto

Pokljuka : Gradbena	2 : 0
---------------------	-------

Končni vrstni red:

1. Pokljuka
2. Gradbena
3. DSSS
4. Bohinj
5. Avtoprevoz
6. TOK Radovljica

Kapus Miroslav

Občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju

Na letnem kopališču v Radovljici je bilo 29. avgusta prvenstvo v plavanju.

Peščica članov naše DO je dosegla zelo lepe uvrstitve. Skromna udeležba pa je bila razlog slabši ekipni uvrstitvi.

Rezultati:

50 m prsno - moški do 27 let

28. Vidic Albert (nastopajočih 31)

- moški 28-35 let

3. Kapus Miro (27)

- moški 41-45 let

2. Ahac Boris (14)

- moški nad 45 let

2. Zorec Peter (11)

50 m kravl - moški 28-35 let

7. Boškovski Drago
21. Šolar Zvone (28)

- moški 41-45 let

3. Ahac Boris (7)

- moški nad 45 let

2. Zorec Peter (4)

50 m hrbtno - moški 28-35 let

5. Šolar Zvone (7)

Štafeta 4 x 50 m prosto - moški

12. GG Bled (12)

Ekipni vrstni red - moški

6. GG Bled (16)

Občinsko sindikalno prvenstvo v balinanju

Zadnjo nedeljo v septembru je bilo na balnarskem igrišču v Lescah prvenstvo za leto 1980. Udeležilo se ga je 10 ekip, izmed katerih je naša osvojila 6. mesto.

Občinsko sindikalno prvenstvo v avto rally-u

Dan pred prvenstvom v balinanju je AMD Radovljica izvedla avto rally "GORENJSKA 80".

V prelepi jesenski soboti je tekmovalec pot vodila s štarta v Radovljici do Bohinjske Bistrice, od tu preko Pokljuke, Gorij, Lesc in Begunj, Tržiške Bistrice do Podnarta. Od tu pa mimo Kroke, skozi Kamno gorico in Lancova do Ribna, kjer je bil tudi cilj.

V Radovljici in Podnartu so imeli vozniki še dve spretnostni vožnji.

Med 36 moškimi dvojicami je nastopilo tudi 9 naših, ki so v skupnem seštevku z velikim naskokom osvojili prvo mesto. Med posameznimi posadkami sta Donaval-Burič osvojila 2., Urh-Kobal 4. ter Pogačar-Kavčič 6. mesto. Ostali so se uvrstili nekoliko slabše.

K. M.

Glasilo "PRESEKI" ureja uredniški odbor organizacije združenega dela GG Bled, Ljubljanska cesta 19.

Odgovorni urednik Boris Robič, tiska Delavska univerza Tomo Brejc Kranj v 500 izvodih.